

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

A felülvizsgálatot készítette a Fejér Megyei Önkormányzat megbízásából a HÉTFA Elemző Központ - Város- és Területfejlesztési Iroda, a TOP-1.5.1-20-2020-00010 azonosítószámú, „A 2021-2027 tervezési időszak stratégiai szintű előkészítése Fejér megyében” c. projekt keretében

Tervezők:

HÉTFA Elemző Központ részéről:

Csité András

Fazekas Gergely

Remete Zsuzsa

Fejér Megyei Önkormányzat részéről:

Hajnalné Dr. Szecsődi Zsuzsanna
Igari Antal

Balsay István
Nagy Ivett

Kígyóssy Gábor

2020. JANUÁR 5.

TARTALOMJEGYZÉK

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM Stratégiai rész	4
A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása	5
A Fejér megyei területi tervezést érintő hatályos jogszabályok bemutatása	5
A stratégiai program tervezési előzményeinek bemutatása	6
A tervezési előzmények bemutatása	6
A tervezésbe, felülvizsgálatba, módosításba bevont szakmai szereplők rövid bemutatása, ezek felelősségi körének felvázolása.....	7
Társadalmisítási folyamat és ütemezés	7
Célrendszer bemutatása	8
A megye jövőképe, valamint átfogó, stratégiai és területi célok	9
A megye jövőképe	9
A megye átfogó és stratégiai céljai	9
A megye területi céljai.....	10
A megye horizontális elvei és céljai	11
Célrendszer külső és belső koherenciája	12
Prioritások azonosítása és bemutatása	19
1. prioritás: Társadalmi kohézió.....	19
2. prioritás: Munkaerőpiacra való felkészítés	22
3. prioritás: Emberi erőforrások minőségi fejlesztése.....	24
4. prioritás: Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása	26
5. prioritás: Természeti környezet védelme	29
6. prioritás: Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása	31
7. prioritás: Települési épített környezet fejlesztése	33
8. prioritás: Kulturális és történelmi örökségek ápolása.....	35
9. prioritás: Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása	37
10. prioritás: Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése	39
11. prioritás: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése	41
A tervezéskísérő eljárások dokumentációja	43
A feltárt negatív hatások mérséklésére, ill. elkerülésére javasolt intézkedések:	54
A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere	56
A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása	64
Európai uniós programok (várható programok)	65
Hazai támogatási programok.....	68
Monitoring és értékelési terv	70
Indikátorok bemutatása táblázatos formában	70
FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM Operatív rész	73
Tervezés háttere	74
Támogatás segítségével megvalósítandó programok	75
Európai Unió támogatás felhasználásával tervezett programok	75
Központi EU támogatások	76
Releváns hazai támogatási programok.....	77
Országos jelentőségű beruházások	78
Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerinti csoportosításban	79
I. Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások.....	81
Prioritáshoz kapcsolódó célok	81
Prioritás keretében elérendő célok.....	81
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	82
II. Munkaerőpiacra való felkészítés.....	86
Prioritáshoz kapcsolódó célok	86
Prioritás keretében elérendő célok.....	86
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	87
III. Emberi erőforrások minőségi fejlesztése	90

Prioritáshoz kapcsolódó célok	90
Prioritás keretében elérendő célok.....	90
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	91
IV. Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása	95
Prioritáshoz kapcsolódó célok	95
Prioritás keretében elérendő célok.....	95
Prioritás részletes tartalmának bemutatása	96
V. Természeti környezet védelme.....	100
Prioritáshoz kapcsolódó célok	100
Prioritás keretében elérendő célok.....	100
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	101
VI. Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása.....	105
Prioritáshoz kapcsolódó célok	105
Prioritás keretében elérendő célok.....	105
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	106
VII. Települési épített környezet fejlesztése.....	109
Prioritáshoz kapcsolódó célok	109
Prioritás keretében elérendő célok.....	109
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	110
VIII. Kulturális és történelmi örökségek ápolása	114
Prioritáshoz kapcsolódó célok	114
Prioritás keretében elérendő célok.....	114
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	115
IX. Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása	118
Prioritáshoz kapcsolódó célok	118
Prioritás keretében elérendő célok.....	118
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	119
X. Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése	123
Prioritáshoz kapcsolódó célok	123
Prioritás keretében elérendő célok.....	123
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	124
XI. Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése	127
Prioritáshoz kapcsolódó célok	127
Prioritás keretében elérendő célok.....	127
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	128

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM STRATÉGIAI RÉSZ

A TERVEZÉSI FOLYAMAT ELJÁRÁSAINAK, A TERVEZÉS TÁRGYKÖRÉNEK ÉS KÖRÜLMÉNYEINEK LEÍRÁSA

A FEJÉR MEGYEI TERÜLETI TERVEZÉST ÉRINTŐ HATÁLYOS JOGSZABÁLYOK BEMUTATÁSA

A megyei önkormányzatok területfejlesztési és területrendezési feladatait az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről szabályozza. A törvény hatályos rendelkezési alapján a megyei önkormányzat:

- az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével - a megyei területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően.
- részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív program kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevétel.
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével.
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.
- részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában.
- összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési önkormányzatok, a megyei jogú városok önkormányzatai, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,
- területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját.

A törvény alapján a megyei közgyűlés és a - megye területén működő - megyei jogú város(ok) közgyűlése(i) megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek. A megyei területfejlesztési konzultációs fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztést érintő ügyeiben. Ennek értelmében jelen dokumentum megyei közgyűlés általi elfogadását megelőzően a megyei területfejlesztési konzultációs fórum megtárgyalja a tervet.

A rendelet értelmében a területfejlesztési program középtávra szól, melynek

- a) stratégiai programrészében kerülnek meghatározásra
  - aa) a specifikus és területi célok (a jövőkép és az átfogó cél alapján),
  - ab) a horizontális célok,
  - ac) a prioritások (a specifikus célok alapján);
- b) operatív programrészében kerülnek meghatározásra az intézkedések (a stratégiai programrészben meghatározott prioritások alapján).

A területfejlesztési koncepciókban és programokban minden szinten érvényesíteni kell a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés, az esélyegyenlőség, valamint a területi kohézió szempontjait.

Jelen dokumentum figyelembe veszi a a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről szóló 1023/2019. (II. 11.) kormányhatározatot. A kormányhatározat alapján a Kormány felhívja az érintett minisztereket, hogy a 2021–2027 közötti kohéziós célú fejlesztési források felhasználásának tervezése, majd végrehajtása során a következő alapelveket érvényesítsék:

- a) annak érdekében, hogy Magyarország 2030-ra Európa öt legsikeresebb országa közé kerüljön, a forrásfelhasználás elsődleges célkitűzése, hogy növekedjen Magyarország gazdasági és társadalmi versenyképessége,
- b) a rövid távú nemzetgazdasági hatások elérése mellett fokozott jelentőséget kell, hogy kapjanak a hosszabb távú hatékonyságnövelési, üzleti környezet javítási, kapacitási és emberi életminőséget javító hatások,
- c) a megvalósítás során ugyanolyan fontos a fejlesztési programok eredményessége és a forrásvesztés kockázatának tompítása,
- d) a forrásokat kevés számú fejlesztési célkitűzésre szükséges összpontosítani,
- e) az új időszakra történő felkészülés során a tervezéssel egyidejűleg biztosítani kell az újfajta, jelentősen egyszerűsített és a hatékonyságot növelő eljárási elemek kialakítását, továbbá a támogatásfelhasználási intézményrendszer és a tervezett beavatkozások potenciális célcsoportjainak felkészítését.

A STRATÉGIAI PROGRAM TERVEZÉSI ELŐZMÉNYEINEK BEMUTATÁSA

A tervezési előzmények bemutatása

A „Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez” című módszertani segédlet (Pénzügyminisztérium, 2020.10.06.) alapján a 2021-2027 közötti uniós időszak tervezési folyamatában nem áll rendelkezésre elég idő arra, hogy a területfejlesztési program stratégiai programrészének és operatív programrészének kialakítása időben jelentősen elkülönüljön egymástól. A 2021-2027-es időszak operatív programjainak tervezett indítása szükségessé teszi a megyei, kiemelt térségi, fővárosi területfejlesztési programok központi tervezési folyamathoz igazodó kidolgozását.

Azonos időben, 2020. december 22-én készült el mind a területfejlesztési koncepció, mind a területfejlesztési program felülvizsgálatának egyeztetési változata, és ezt követően, 2021. január 5-én indul meg a társadalmisítási folyamat. A területfejlesztési koncepció és a program kapcsán két dokumentum került be a társadalmisítási folyamatba: Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója (továbbiakban FMTFK), valamint Fejér Megye Területfejlesztési Programja (továbbiakban FMTFP).

A tervezésbe, felülvizsgálatba, módosításba bevont szakmai szereplők rövid bemutatása, ezek felelősségi körének felvázolása

A tervezésért felelős szerv Fejér Megyei Önkormányzat, megvalósításában pedig aktívan részt vesz a HÉTFA Elemző Központ Kft. Továbbá a bevonandó célcsoportok körébe azokat utalja a jogszabály, akik érintettek a tervezési területen. Ezen érintettek köre az alábbiak szerint írható le: 1) az üzleti szektor szereplői és érdekképviselői; 2) helyi önkormányzatok; 3) társadalmi szervezetek; 4) a jogszabályban megnevezett véleményezésre jogosultak.

Társadalmasítási folyamat és ütemezés

A területfejlesztési tervek előkészítését komoly szakmai munka és széleskörű partnerségi egyeztetés előzte meg. A 2020-as év legnagyobb kihívása egyértelműen a koronavírusjárvány okozta globális egészségügyi válsághelyzet, amely az élet minden területére, így a területfejlesztési tervezésre is, rányomta bélyegét. Az egyik legfontosabb, kézzel fogható hatása a partnerség lefolytatásában volt: tekintettel arra, hogy járványügyi intézkedések miatt nem javasolt olyan társadalmasítási, partnerségi eszköz alkalmazása, amely növeli a személyes kontaktusok számát. Emiatt a társadalmasítási folyamat az online térben folyik.

2020. tavasz-ősz	Fejér megye településein a fejlesztési igényei, projektötletek összegyűjtése
2020. ősz-tél	Fejér megye területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és a módosított helyzetelemzés, helyzetértékelés, partnerségi terv (előkészítési fázis) előkészítése. A területfejlesztési program stratégiai és operatív programrészének (előkészítő fázis) előkészítése.
2021. január 5.	A társadalmasítási folyamat megindítása a területfejlesztési koncepció és a területfejlesztési program kapcsán (45 nap)
2020. február (várhatóan)	21. A területfejlesztési koncepció és program megküldése a Pénzügyminisztérium TTF részére a miniszteri állásfoglalás előkészítéséhez.
2020. március (várhatóan)	A Fejér Megyei Közgyűlés elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót és programot.

CÉLRENDSZER BEMUTATÁSA

Az alábbi fejezetrészben a megyei területfejlesztési koncepcióban ismertetett megyei célrendszer szöveges és képi ábrázolásos bemutatása látható. A célrendszer itt csak vázlatosan kerül bemutatásra, bővebb kifejtése a megyei területfejlesztési koncepció „Javaslattevő fázis” című részében található.

Jövőkép 2013-2030								FEJÉR MEGYE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése							
Átfogó célok (2013-2030)		I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség			II. Élhető megye és települések			III. Innovatív és fejlődő gazdaság							
Stratégiai célok 2021-2027		I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése	I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, , zöldebb Fejér megye	III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye	III.2 Gazdasági környezet fejlesztése							
Területi célok 2021-2027		T.1 Fenntartható városok			T.2 Dél-Fejér			T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség							
Horizontális elvek és célok		1) Város – vidék együttműködésének erősítése 2) A fejlesztési programok hatékonyságának növelése 3) Fenntarthatóság 4) Esélyegyenlőség 5) Foglalkoztatás növelése 6) A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése													

A MEGYE JÖVŐKÉPE, VALAMINT ÁTFOGÓ, STRATÉGIAI ÉS TERÜLETI CÉLOK

A megye jövőképe

FEJÉR MEGYE

Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytérégi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.

A megye átfogó és stratégiai céljai

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Cél a helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a munkaerő minőségi fejlesztése és a területi kihívások kezelése az emberekbe történő befektetéssel.

Az átfogó célt kibontó stratégiai célok:

- **I.1. Helyi identitás és közösségek megerősítése**

Helyi azonosságtudatot ápolása, a helyi közösségek eszközökkel, lehetőségekkel való felruházása.

- **I.2. Népesség megtartása és a munkaerő minőségi fejlesztése**

Az ott élők helyben való boldogulásának segítése, a lakosság szaktudásának, képességeinek, kreativitásának folyamatos gyarapítása.

- **I.3. Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye**

A területi különbségekből fakadó kihívások kezelése a megye területi integritása érdekében.

II. Élhető megye és települések

Cél a természetes és épített környezet megóvása, javítása, megőrzése: a településeken a meglévő erőforrások és lakókörnyezet további fejlesztése, kiemelt figyelemmel a történelmi, kulturális értékek és környezet megőrzésére, megóvására, energiahatékony és fenntartható eszközökkel növelve a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóságot, a váratlan eseményekre való felkészültséget.

Az átfogó célt kibontó stratégiai célok:

- **II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése**

Lakókörnyezeti fejlesztések, településkép javítása a vonzó és élhetőbb környezet megteremtését, történelmi és kulturális örökségek értékvédelme.

- **II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye**

Kiegyensúlyozottan működő, szennyeződésektől mentes természeti környezet biztosítása, az éghajlatváltozás okozta kockázatok kezelése, valamint a váratlan eseményekre és egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültség szintjének növelése.

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása a versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtésével, a versenyképes vállalatok támogatásával, valamint a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatásával.

Az átfogó célt kibontó stratégiai célok:

- **III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye**

A megyei gazdasági szereplők versenyképességének növelése.

- **III.2 Gazdasági környezet fejlesztése**

A megyei infrastruktúrák, szolgáltatások, kapacitások fejlesztése a gazdaság növekedéséért.

A megyei területi céljai

T.1 Fenntartható városok – Fejér megye járásközpontjai

- Területi fókusz: Fejér megye járásközpontjai – Székesfehérvár, Dunaújváros, Mór, Gárdony, Sárbogárd, Bicske, Enying, Martonvásár

A városfejlesztés kiemelt szempontja a társadalmi – gazdasági – környezeti értelemben vett fenntarthatóság elve. Ennek letéteményesei a járásközpontok, melyek a közigazgatási hierarchiában betöltött szerepük és az ebből fakadó erősségeik és lehetőségeik, továbbá térszervező képességük által biztosítani képesek a megye településhálózatának többközpontúságát.

T.2 Dél-Fejér

- Területi fókusz: két kedvezményezett járás, a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járás és a fejlesztendő Enyingi járás a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint, valamint a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Dunaújvárosi járásba tartozó 3 településével: Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, az Országgyűlés 12/2020. (V. 5.) OGY határozata a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területi lehatárolásáról alapján

Fejér megye déli, elmaradott térsége az Észak-Tolna és Északkelet-Somogy határos területeivel együtt az ország egyik egységes belső perifériája, ahol a területi kihívások kezelése érdekében

komplex beavatkozásokra, speciális képzési területekre és innovatív foglalkoztatási formák bevezetésére van szükség.

Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései

- Területi fókusz: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései

A területi kiemelés célja a turisztikai potenciálok területi koncentrációjából fakadó előnyök kihasználása, az ágazati fejlesztések területi fókuszálása, mindemellett térségben élők életfeltételeinek javítása, a helyi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése.

A megye horizontális elvei és céljai

A horizontális célok és elvek (a stratégiai célokhoz hasonlóan) átfogják a fejlesztési koncepciót. A horizontális célok között olyan szempontokat szerepelnek, amely segítik Fejér megye 2030-as jövőképeének megvalósulását (Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytérségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.).

H.1 Horizontális elv: Város – vidék együttműködésének erősítése

A város és vidéke közötti együttműködés kiteljesedhessen, alkalmat kínálva arra, hogy az ezekkel az eszközökkel élő térségek újrafogalmazzák egymáshoz való viszonyukat és munkamegosztásban elfoglalt szerepüket.

H.2 Horizontális elv: A fejlesztési programok hatékonyságának növelése

A fejlesztési programok hatékonysága nagymértékben függ attól, hogy a kitűzött célok és a tervezett beavatkozások mennyiben tükrözik a helyiek saját környezetükkel, jövőképükkel kapcsolatos elvárásait.

H.3. Horizontális elv: Fenntarthatóság

A fenntarthatóság elve alapján: az a projekt a még elfogadható, ahol az egyéni (szűkebb közösségi) haszon nem okoz társadalmi költségeket.

H.4 Horizontális elv: Esélyegyenlőség

Fejér megye fejlesztéspolitikájának alapelvei közé tartozik az esélyegyenlőség biztosítása, hiszen a társadalmi-gazdasági fejlődés nem mehet végbe a térségi kohézió erősítése nélkül, ami az esélyegyenlőség biztosításával érhető csak el.

H.5 Horizontális cél: Foglalkoztatás növelése

Horizontális célként jelenik meg a megyei tervezés során a foglalkoztatás jelenlegi szintjének, a főbb foglalkoztatási mutatók értékének és trendjének megtartása vagy esetleges javítása.

H.6 Horizontális cél: A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése

Az EU új célkitűzéseivel összhangban Fejér megye horizontális céljai között van az energiaügyi átállás elősegítése, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetés. Fontos a váratlan eseményekre, járványügyi helyzetekre való felkészülés.

CÉLRENDSZER KÜLSŐ ÉS BELSŐ KOHERENCIÁJA

Az alábbi rész bemutatja a Fejér megyei területfejlesztési koncepció célrendszerének illeszkedését a szomszédos megyék fejlesztési dokumentumaihoz. A fejlesztési dokumentumok felülvizsgálata a 2021-2027-es tervezési időszakra a jelen dokumentum készítésének idejében vagy azt követően indul meg a megyéknél – ennél fogva ezen fejezetrész a legfrissebbnek vehető, jellemzően 2014-2020 közötti programozási időszakra készült dokumentumokat használja fel.

Jövőkép	
Pest	„Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”: Pest megye szerves és alkotó módon része a Budapest, valamint a hazai „csapágyvárosok”, a kapcsolódó megye (és ország) határon túli területek alkotta metropolisztérségnek, amely fejlett termelési és szolgáltató központja az európai gazdasági térnek, s azon belül motorja, illetve csomópontja a feltörekvő kelet-európai országok gazdasági növekedésének és társadalmi megújulásának.
Bács-Kiskun	A folyamatos megújulásra képes fenntartható gazdasági és társadalmi környezet megteremtésével Bács-Kiskun megye versenyképes és vonzó térség lesz.
Tolna	„Otthon lenni Tolna megyében”: A Tolna megyei emberek boldogok, elégedettek legyenek, aktívan és egészségesen éljenek városban és a vidéki kistelepüléseken egyaránt.
Somogy	Somogy megye 2030-ra sokszínű természeti környezettel rendelkező, harmonikus, és az ott élők számára jó életminőséget biztosító, versenyképes, innovatív térséggé válik, ahol szolidáris közösségekre építve, egymást erősítve, egymás értékeire és adottságaira alapozva vannak jelen a szolgáltatásokban erős városok és a kedvező életteret adó vidéki térségek.
Veszprém	Vonzó, élhető és versenyképes térség: A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan egyenlőtlenségek mérséklődnek.

Komárom-Esztergom	„Stabilan az élvonalban”: A megye jövőképe – szembenézve a kihívásokkal – új térszerkezeti erővonalak és térségi együttműködési hálózatok kiépülésére, a tudás- és információs társadalomba történő felzárkózásra és a sokrétű alkalmazkodás feltételeinek megteremtésére épül.
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	A térség települései, vállalkozói, lakosai számára kézzel foghatóak a paksi nagyberuházás teremtette lehetőségek, a fejlesztés pozitív hatásai szétterjednek. A lakosok biztonságos megélhetését segítik a stabil munkahelyek és a vállalkozási lehetőségek. Mindez, illetve a lakható környezet, a megfelelő infrastruktúra, a jó minőségű közszolgáltatások és az intenzív közösségi élet révén a Térség falvai és városai vonzó lakóhelyek. A gazdaságot a globális értékláncba illeszkedő helyi üzemek és birtokok, az atomerőmű körüli ökoszisztéma, néhány nemzetközi, hazai léptékkel is jelentős vállalat és a kisebb vállalkozások, gazdaságok életteli világa határozza meg. A városi és falusi intézményrendszer összehangolt, egymást kiegészítő funkcionális központokra és erős együttműködésre építve magas szintű közszolgáltatásokat nyújt lakóinak. Közlekedési hálózatai biztosítják a gazdaság és a mindennapi élet gördülékeny működését. A különböző közműhálózatok a helyi igényeket kielégítve biztosítják a biztonságos, megfizethető megélhetést, vállalkozást. A helyi társadalom stabil és békés működése, a jól szervezett rend- és vagyonvédelem, a felkészült és akcióképes katasztrófa- és egészségvédelem együtt teremtik meg a biztonságot.
Balaton Kiemelt Térség	Balaton, a természetesség és a magas életminőség egységes közép-európai mintarégiója! Balaton, a testi, szellemi, társadalmi megújulást adó térség. A térség, ahol magától értetődő a természet ereje, tisztasága, minősége és a benne élők vitalitása. A térség országosan kiemelkedő példája a környezet és a társadalom egységének, a harmonikusan fejlődő és fenntartható társadalmi fejlődés megteremtésének. Ez az a térség, ahol a társadalom (az itt élők, az itt vállalkozók és az ide látogatók) úgy védi, formálja és építi környezetét, a természetes és épített környezetet, a közösségeket, a gazdaságot, hogy a környezet visszahatva a társadalomra biztosítja annak gyarapodását és jólétét.
Mindegyik fejlesztési koncepció jövőképében a hangsúlyt az ott élő lakosság életminőségére, a harmonikus fejlődésre, a versenyképes gazdaságra, a természeti és épített környezet megóvására helyezik.	

Átfogó célok	
Pest	<ol style="list-style-type: none"> 1. Társadalmi megújulás - testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek 2. Gazdaság dinamizálása – az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve 3. Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása – a lokális- és makrotérségi érdekeket kiszolgáló tudó, fenntartható környezet
Bács-Kiskun	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megye társadalmi, gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén 2. Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése 3. Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése 4. Egészséges és megújuló társadalom
Tolna	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése

	<p>2. Társadalmi megújulás</p> <p>3. A vidékies térségek gazdasági szerepvállalásának megerősítése és vonzó vidéki élettér megteremtése</p>
Somogy	<p>1. A rendszeres munkajövedelmet szerzők arányának növelése</p> <p>2. A megye belső erőforrásainak fenntartható hasznosítása az ökológiai, társadalmi és gazdasági szempontok figyelembevételével</p> <p>3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyének biztosítása minden somogyi ember számára</p>
Veszprém	<p>1. Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés</p> <p>2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése</p> <p>3. A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a várostérségek összehangolt fejlesztése</p>
Komárom-Esztergom	<p>1. Városhálózati csomópont: XXI. századi urbanizált táj</p> <p>2. Duna menti térség új minősége</p> <p>3. A megyei vidéki tájak új egyensúlya</p>
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	<p>A Közép-Duna-menti Kiemelt Térség fejlesztésének célja a térség következő évtizedeit meghatározó paksi erőmű-bővítés generálta lehetőségek és kihívások olyan kezelése, ami egyrészt biztosítja a Térség harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztését, másrészt hozzájárul ahhoz, hogy a Térség a helyi ambíciókra, értékekre és együttműködésekre építve képes legyen javítani vonzerejét és értékteremtő képességét.</p>
Balaton Kiemelt Térség	<p>1. Megbízható jövedelem-szerzést és javuló életminőséget, a környezetkímélő technológiák alkalmazásának széles körű elterjedése következtében magas minőségű környezetet biztosítson a helyi lakosok számára.</p> <p>2. Vonzó működési környezetet biztosítson elsősorban szolgáltatásokat kínáló és innovatív, magas hozzáadott értéket előállító és döntően magasan képzett munkatársakat foglalkoztató vállalkozások számára.</p> <p>3. Vonzó természeti és épített környezeti feltételeket és magas színvonalú szolgáltatásokat biztosítson a térséget felkeresők számára, melynek eredményeként növekedjen a Balaton térségébe látogató turisták tartózkodási ideje, attrakciókhoz kapcsolódó költségekben és szolgáltatásvásárlásban megmutatkozó elégedettsége.</p> <p>4. A változó igényekhez, természeti folyamatokhoz rugalmasan igazodó és folyamatosan megújulásra képes szolgáltató és cselekvőképes, együttműködő intézmények és szervezetek szolgálják a lakosokat, turistákat és vállalkozásokat</p>
<p>A megyék átfogó céljai a már a jövőkép során is megfogalmazott három erőforrásnak – humán, a gazdasági és a természeti – megyei sajátosságoknak megfelelő fejlesztését kívánják eredményezni. Bács-Kiskun megye eltérően a többi megyétől 4 átfogó célt fogalmazott meg, de itt is megfigyelhető a három kulcs erőforrás mint rendező erő. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség átfogó célja a paksi-erőmű bővítése köré épül, de a térségi sajátosságoknak megfelelően szintén a jövőképben megjelenő humán, gazdasági és természeti erőforrások fejlesztésére irányul.</p>	

Stratégiai ágazati célok	
Pest	<p>1.1 A szociális és közbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése.</p> <p>1.2. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment szervezetének felállítása.</p> <p>1.3 Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra</p> <p>1.4 Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi- és helyi identitás erősítése</p> <p>2.1 A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábbon álló gazdaság; technológiai és tudásintenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése</p> <p>2.2. Gazdasági húzóteréseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése</p> <p>2.3 Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az M0 mentén a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér térségében</p> <p>2.4 A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai, illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi és Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása</p> <p>3.1 Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében</p> <p>3.2. A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést</p> <p>3.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése</p> <p>3.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában</p>
Bács-Kiskun	<p>1.Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével</p> <p>2.Élhető és életképes vidék</p> <p>3.A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések</p>
Tolna	<p>1.1.Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként</p> <p>1.2.Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése, valamint a kiemelten magas kézimunka igényű, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar,)</p> <p>1.3.A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása</p>

	<p>2.1.Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása</p> <p>2.2.A kedvezőtlen demográfiai folyamatok(negatív) hatásainak mérséklése</p> <p>3.1.Mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék előállítás, feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel</p> <p>3.2.Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése</p>
Somogy	<p>1. A piaci igényekre választ adó vállalkozói szektor megerősítése, a K+F+I folyamatok ösztönzése</p> <p>2. Piacképes tudást biztosító képzési struktúra és a lakosság készségeinek fejlesztése</p> <p>3. A helyi termelést, közösségek önellátását segítő fejlesztések támogatása</p> <p>4. Közösségfejlesztés és a hátrányos helyzetű népesség-csoportok társadalmi integrációjának elősegítése</p> <p>5. Az infrastrukturális elemek fejlesztése, kiépítése, a szolgáltatási intézményrendszer megerősítése</p>
Veszprém	<p>1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésével</p> <p>2. A térségi és a helyi erőforrások fenntartható kihasználására épülő gazdaságfejlesztés: a Balaton térségére és az ipari-, innovációs tengelyekre specializált prioritásokkal</p> <p>3. A vidékies térségek érték alapú megújítása, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, a térségek leszakadásának megállítása és újbóli fejlődési pályára állítása</p> <p>4. Egészséges társadalom megteremtése</p> <p>5. Kreatív, tudás alapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása</p> <p>6. Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása</p> <p>7. Természeti-, táji és egyéb stratégiaileg fontos erőforrások megőrzése fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme</p> <p>8. Térségi potenciálokra alapozott, a gazdaság versenyképességének javítását szolgáló, fenntartható térszerkezet kialakítása a mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése</p> <p>9. A lakosság életminősége javítása, jól léte biztosítása, a társadalom fejlesztése</p> <p>10. Városok és várostérségek összehangolt és integrált fejlesztése</p>
Komárom-Esztergom	<p>1. A megyei gazdaság nemzetközi és makrotérségi beágyazódásának megerősítése</p> <p>2. Megyei turisztikai program</p> <p>3. Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság</p>

	<p>4. Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás</p> <p>5. Biztonságos környezet, gyógyuló tájak</p>
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	<p>1. Területi és környezeti fenntarthatóság erősítése</p> <p>2. Helyi értékteremtő képesség javítása</p> <p>3. Alkalmazkodóképesség javítása</p> <p>4. Helyi identitás és együttműködés erősítése</p>
Balaton Kiemelt Térség	<p>1. Megújuló balatoni közösségek!</p> <p>2. Balatoni egészség és megújulás!</p> <p>3. Balatoni terméket az asztalra!</p> <p>4. Egészséges környezet, tiszta Balaton!</p> <p>5. Aktív Balaton!</p> <p>6. Innovatív Balaton!</p> <p>7. Elérhető Balaton!</p> <p>8. Együttműködő Balaton!</p>
<p>A stratégiai célok esetében mind a megyék, mind a Balaton és a Közép Duna-menti Kiemelt Térség esetében igaz, hogy építenek a gazdasági fejlődésre, a természeti környezet védelmére, továbbá a társadalmi identitásra, és a helyi közösségek fejlesztésére.</p>	

Stratégiai területi célok	
Pest	<i>A területfejlesztési program és koncepció célrendszerben nem jelenik meg a területi célok rendszere.</i>
Bács-Kiskun	<p>1.A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra</p> <p>2.Kecskemét fejlesztési körzet kiegyensúlyozott növekedését elősegítő fejlesztési stratégia megvalósítása</p> <p>3.Várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése</p> <p>4.A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések</p> <p>5.A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézió erősítő fejlesztések</p>
Tolna	<i>A megye koncepcióját ugyan átszövi a területi/térségi gondolkodás, a célrendszerben nem jelenik meg közvetlenül a területi célok rendszere.</i>
Somogy	<p>1. Balaton kiemelt üdülőkörzet komplex fejlesztése</p> <p>2. Kaposvár centrum szerepének erősítése, a város és vonzáskörzetének fejlesztésével</p> <p>3. Járasközpontok, városok funkcióinak megerősítése</p>

	<p>4. Vidéki térségekben lakók életminőségének javítása, területi különbségek mérséklése</p> <p>5. Somogy megye horvát határ menti térségének fejlesztése</p>
Veszprém	10 járás célkitűzései
Komárom-Esztergom	<p>1.Városhálózati csomópont nagytérségi integrációja, hálózatok, gazdaság és társadalomfejlesztés</p> <p>2.Ikervárosok és térségük határon átnyúló együttműködése, nemzetközi térszervezés</p> <p>3.Duna mente struktúraváltása</p> <p>4.Kisalföldi agrárrégió versenyképességének, alkalmazkodó és népességeltartó képességének megerősítése</p> <p>5.Dombvidékek komplex tájgazdálkodásra épülő helyi gazdaságának, szolgáltató funkcióinak és alkalmazkodó képességének megerősítése</p>
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség	<p>1.Az erőmű generálta lehetőségekre épülő innovációs technológiai klaszter létrehozása Paks központtal, hálózatos logikával</p> <p>2.Az erőmű bővítéssel egy időben megvalósuló infrastruktúra fejlesztések (pld. Duna híd, vasútfejlesztés, Duna-szabályozás, infrahálózatok bővítése) teremtette új gazdasági lehetőségek kihasználása</p> <p>3.Az elzártabb, kisebb települések infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális ellátási hátrányainak csökkentése</p> <p>4.A Térség nagyobb városaiba koncentrálnó gazdasági ökoszisztémák (pld. Bor, Tej) értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése</p>
<p>A területfejlesztési koncepció célrendszerében meghatározásra kerültek kiemelten fejlesztendő területi egységek. Veszprém megyében a területiség a járások vonatkozásában jelent meg. A legtöbb megyében az adott kiemelt területi egység(ek) mellett térségtípusokra (járásközpontok, városok, ill. vidéki térségek) fogalmaztak meg célokat. A területfejlesztési koncepciókban a területi célok képesek leginkább a helyi adottságoknak megfelelő fejlesztési célokat kijelölni és fontos szerepük van a települési és térségi identitás kialakításában és megőrzésében is.</p>	

PRIORITÁSOK AZONOSÍTÁSA ÉS BEMUTATÁSA

1. PRIORITÁS: TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

A prioritás megnevezése	1. Társadalmi kohézió
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • Területi humánfejlesztések és egészségügyi-alapellátási, járó beteg szakellátási és szociális alapszolgáltatások társulási rendszerek stabil működése céljából, illetve a társadalmi leszakadás, szegénység/társadalmi kirekesztés (megváltozott munkaképességűek, szegénység, roma ügyek összehangolása a szociális várostérség/társulás rehabilitációval) mérséklése érdekében fontos a társadalmi kohézió növelése. • A népességcsökkenés, a szakképzett munkaerő elvándorlásának mérséklése • Fiatalabb generáció elvándorlása • Szektorok közötti partnerségi kapcsolatok erősítése • A megye ellenállva a főváros erős vonzásának, külön önálló egészségügyi, kulturális, gazdaság szervező központtá válhasson • A társadalmi feszültségek növekedésének elkerülése, kialakulásuk után azok mérséklése
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	<p>I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése</p> <p>I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése</p> <p>I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye</p>
A prioritás kapcsolódása az EU 2021–2027-es főbb célkitűzéseire	<p>4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával</p> <p>5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A társadalmi kohéziót célzó projektek a helyi közösségek fejlesztését, a népesség- és munkaerő-megtartó erő növelését, a foglalkoztathatóság javítását célozzák meg.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési	Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP), Humánfejlesztési Operatív Program (HOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

igények beazonosítása	
A prioritás keretében tervezett intézkedések	<p>Az 1. prioritás keretén belül az alábbi négy intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés • Közszolgáltatások • Közösségi és látványsport fejlesztések • Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása <p><i>Területi relevancia:</i> megye egész területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, egyesületek, társadalmi szervezetek</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>1.1 Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatív városfejlesztési tevékenységek (pl. közösségfejlesztés, kultúra, helyi gazdaság, zöld város témakörökben) • Okos megye, okos város, okos település, okos térség fejlesztések (IKT jellegű fejlesztések) • Közösségi terek (közösségi ház, játszótér, közös használatú települési területek, templom, temető, ravatalozó) megújítása, fejlesztése <p>1.2 Közszolgáltatások fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bölcsőde, óvoda fejlesztése • Közművelődési intézmények fejlesztése • Közösségi programok • Egyéb közszolgáltatások (pl. falugondnoki szolgáltatás, hivatali épület) Közbiztonság <p>1.3 Közösségi és látványsport fejlesztések</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sport és szabadidős infrastruktúra (pl. szabadtéri sportpálya, sportcsarnok, tanuszoda) fejlesztése • Sportrendezvények támogatása, sportszervezetek eszközbeszerzései <p>1.4 Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szociális városrehabilitáció • Társadalmi innováció, komplex fejlesztések
Indikátorok meghatározása	<p>A programba bevont települések száma</p> <p>A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest</p>

Indikatív forrásallokáció	Intézkedés	Forrásigény	Források
	1.1 Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés	30 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.2 Közszolgáltatások	14,7 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.3 Közösségi és látványsport fejlesztések	7,7 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.4 Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása	4,0	uniós és hazai források
	Összesen	56,4 Mrd Ft	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Megyei Önkormányzat, Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok, vállalkozások, települési önkormányzatok tulajdonában levő gazdasági társaságok, egyesületek, társadalmi szervezetek		

2. PRIORITÁS: MUNKAERŐPIACRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS

A prioritás megnevezése	2. Munkaerőpiacra való felkészítés
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági, foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) felzárkóztatása. • A rendkívüli helyzetekre, a több hullámban érkező pandémia okozta társadalmi, gazdasági, környezeti hatásokra való reakcióképesség és előrelátás érdekében, az átalakuló munkaerőpiacra való rugalmas hozzáállás. • A főváros közelsége és Észak-Nyugat Dunántúl határ közeli helyzete okozta szakképzett munkaerő elvándorlásának pótlása, a helyben maradt munkaerő kihasználása. • A társadalmi feszültségek mérséklése, foglalkoztatási problémákra megoldás.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése I.3 Területi különbségek mérséklése
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül 4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával 5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás a megye lakosai számára lehetőséget biztosít, hogy a munkaerőpiaci pozícióikat megerősítsék. Ezek a lehetőségek segítenek felzárkózni az elmaradott településeknek, kiegyenlített társadalmi, gazdasági fejlődést eredményezhet.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP), Humánfejlesztési Operatív Program (HOP), Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 2. prioritás keretén belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése • Munkába állást elősegítő fejlesztések <p><i>Területi relevancia:</i> megye egész területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, szakképzési centrumok, vállalkozások, társadalmi szervezetek</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Munkaerőpiaci foglalkoztathatósági támogatások (paktum) • Egyéb foglalkoztatási programok • Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés) • Atipikus foglalkoztatási formák támogatása <p>2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések</p> <ul style="list-style-type: none"> • Munkavállalók lakhatási lehetőségeinek szélesítése • Munkavállalók közlekedési lehetőségeinek szélesítése (közösségi közlekedés fejlesztése, alternatív közlekedési eszközök és útvonalak) 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programban elért munkavállalók száma</p> <p>A legfeljebb 8 osztály végzettek aránya a teljes népességen belül Fejér megyében</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése</td> <td>11,9 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések</td> <td>2,95 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>11,9 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	11,9 Mrd Ft	uniós és hazai források	2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések	2,95 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	11,9 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	11,9 Mrd Ft	uniós és hazai források											
2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések	2,95 Mrd Ft	uniós és hazai források											
Összesen	11,9 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Megyei Önkormányzat, Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok, települési önkormányzatok tulajdonában levő gazdasági társaságok, szakképzési központok, felsőoktatási intézmények, társadalmi szervezetek, Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara</p>												

3. PRIORITÁS: EMBERI ERŐFORRÁSOK MINŐSÉGI FEJLESZTÉSE

<p>A prioritás megnevezése</p>	<p>3. Emberi erőforrások minőségi fejlesztése</p>
<p>A prioritás indoklása</p> <p>A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű településeken élők életminőségének javítása • Területi humánfejlesztések és egészségügyi-alapellátási, járó beteg szakellátási és szociális alapszolgáltatások társulási rendszerek stabil működése. Társadalmi leszakadás, szegénység/társadalmi kirekesztés (megváltozott munkaképességűek, szegénység, roma ügyek összehangolása a szociális várostársulás/társulás rehabilitációval). • A pandémia okozta, illetve más váratlan helyzet kezelésére felkészült egészségügy szükséges. • A szervezett szűrési rendszerek és a műtéti/egyéb beavatkozások hatékonyságának fokozása, a leterheltség mérséklése. • A prevenció programok, betegségmegelőzés enyhítené az egészségügy leterheltségét. • Területi különbségek mérséklése az oktatás és az egészségügy területén.
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz</p>	<p>I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség</p>
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz</p>	<p>I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése</p>
<p>A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseseihez</p>	<p>1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül</p> <p>4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A megye területén élők életminőségének javítása, a területi különbségek csökkentése a prioritás fő célja.</p>
<p>A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása</p>	<p>Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP), Humánfejlesztési Operatív Program (HOP), Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)</p>

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 3. prioritás keretén belül az alábbi három intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Köznevelés és oktatás • Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások • Szociális rendszer <p><i>Területi relevancia:</i> megye egész területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, megyei szakképzési centrumok, tankerületi központok, társadalmi szervezetek, egészségügyi intézmények</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>3.1 Köznevelés és oktatás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oktatás infrastruktúrájának fejlesztése (pl. épületfejújítás, bővítés, átalakítás) <p>3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapinfrastruktúra fejlesztése • Egészségügyi ellátás fejlesztése (pl. fogorvosi rendelő, szakellátás) • Szűrő-, megelőző vizsgálatok kiterjesztése, védőoltások rendszerének továbbfejlesztése <p>3.3 Szociális rendszer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése • Idősek otthona kialakítása / fejlesztése 															
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete)</p>															
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3.1 Köznevelés</td> <td>15,3 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások</td> <td>14,2 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>3.3 Szociális rendszer</td> <td>15,4 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>44,9 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	3.1 Köznevelés	15,3 Mrd Ft	uniós és hazai források	3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások	14,2 Mrd Ft	uniós és hazai források	3.3 Szociális rendszer	15,4 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	44,9 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források														
3.1 Köznevelés	15,3 Mrd Ft	uniós és hazai források														
3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások	14,2 Mrd Ft	uniós és hazai források														
3.3 Szociális rendszer	15,4 Mrd Ft	uniós és hazai források														
Összesen	44,9 Mrd Ft															
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok, megyei szakképzési centrumok, tankerületi központok, társadalmi szervezetek</p>															

4. PRIORITÁS: PERIFÉRIKUS ÉS VIDÉKI TÉRSÉGEK FELZÁRKÓZTATÁSA

A prioritás megnevezése	Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása
<p>A prioritás indoklása</p> <p>A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az elmúlt tervezési időszak beavatkozásai ellenére továbbra is kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség). • A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagytérségben az innováció orientált beruházások, a K+F, a közlekedési hálózatok fejlesztése. • A helyi termékek előállításával, rövid ellátási láncokkal, a helyi gazdaság „újrafelfedezésével”, térségi autonómiával kapcsolatos attitűdök erősödése az intézményi szereplők és a lakosság szempontjából.
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz</p>	<p>I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség</p> <p>II. Élhető megye és települések</p>
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz</p>	<p>I.3 Területi különbségek mérséklése</p> <p>II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése</p>
<p>A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseseihez</p>	<p>4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával</p> <p>5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A periférikus területek jobb összeköttetése a központokkal a területi különbségek csökkenését eredményezi. Gazdasági és társadalmi előnyökkel is jár.</p>
<p>A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása</p>	<p>Humánfejlesztési Operatív Program (HOP), Mobilitás Operatív Program (MIOP), Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)</p>

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 4. prioritás keretén belül az alábbi három intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések • Szociális funkciók megerősítése • Társadalmi kohézió <p><i>Területi relevancia:</i> két kedvezményezett járás, a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járás és a fejlesztendő Enyingi járás a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint (Enyingi járás települései: Dég, Enying, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég; Sárbogárdi járás: Alap, Alsószentiván, Cece, Hantos, Igar, Mezőszilas, Nagylók, Sárbogárd, Sáregres, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Vajta).</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> a területi prioritás által érintett települések önkormányzatai és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, érintett szakképzési centrumok, non-profit szervezetek, Magyar Közút, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közlekedésfejlesztés • Gazdasági szerkezetváltást elősegítő fejlesztések (pl. helyi termelők támogatása, lakhatási lehetőségek) • Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése <p>4.2 Szociális funkciók megerősítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szociális gazdaság • Szociális infrastruktúra és szolgáltatások (pl. idős-gondozás, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése) <p>4.3 Társadalmi kohézió</p> <ul style="list-style-type: none"> • Társadalmi felzárkózás, társadalmi innováció (pl. szociális településrész-rehabilitáció)
---	---

Indikátorok meghatározása	<p>Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása</p>																	
Indikatív forrásallokáció	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="443 383 1023 461">Intézkedés</th> <th data-bbox="1023 383 1198 461">Forrásigény</th> <th data-bbox="1198 383 1394 461">Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="443 461 1023 539">4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések</td> <td data-bbox="1023 461 1198 539">3,32 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1198 461 1394 539">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="443 539 1023 618">4.3 Szociális funkciók megerősítése</td> <td data-bbox="1023 539 1198 618">1,45 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1198 539 1394 618">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="443 618 1023 696">4.4 Társadalmi kohézió</td> <td data-bbox="1023 618 1198 696">0,5 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1198 618 1394 696">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="443 696 1023 734">Összesen</td> <td data-bbox="1023 696 1198 734">5,32 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1198 696 1394 734"></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések	3,32 Mrd Ft	uniós és hazai források	4.3 Szociális funkciók megerősítése	1,45 Mrd Ft	uniós és hazai források	4.4 Társadalmi kohézió	0,5 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	5,32 Mrd Ft			
	Intézkedés	Forrásigény	Források															
	4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések	3,32 Mrd Ft	uniós és hazai források															
	4.3 Szociális funkciók megerősítése	1,45 Mrd Ft	uniós és hazai források															
	4.4 Társadalmi kohézió	0,5 Mrd Ft	uniós és hazai források															
Összesen	5,32 Mrd Ft																	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	<p>Fejér Megye Önkormányzata, Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács, a területi prioritás által érintett települések önkormányzatai és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, területileg érintett vállalkozások, érintett szakképzési centrumok, társadalmi szervezetek, Magyar Közút Zrt., NIF Zrt.</p>																	

5. PRIORITÁS: TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

A prioritás megnevezése	5. Természeti környezet védelme
<p>A prioritás indoklása</p> <p>A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duna-völgy és a Séd-Nádor-Gaja rendszer, a Sió, a Váli-víz és a Szent László patak által kialakított megyei szintű vízfolyás-hálózat jó állapotának megőrzése. • Velencei-tó védelme • Termőhelyi adottságok, borvidék megőrzése • Csökkenő zöldterületek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi megyét, mely kiemelten fontossá teszi, a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. • Az eróziós veszélyeztetettség mérséklése. • Vízszennyezés veszélyezteti a felhasználható vízkészletet. • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Helyi zöld és kék infrastruktúra állapota eltérő a megyében, az elhanyagoltabb területek fejlesztése.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	II. Élhető megye és települések
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése
<p>A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseseihez</p>	<p>2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A prioritás fő célja a természeti környezet védelme, a zöld területek megőrzése, növelése.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP), Magyar Akvakultúra- fejlesztési Operatív Program (MAKOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 5. prioritás keretén belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi beruházások • Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek, társadalmi szervezetek, kutatóhelyek</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>5.1 Környezetvédelmi beruházások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Települési zöldterületek, zöldfelületek • Hulladékgyűjtés, körforgásos gazdaság • Biodiverzitás, természet- és tájvédelem, vízminőség • Egyéb környezetvédelmi infrastruktúra (zaj, levegőtisztaság) <p>5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agrár-környezet- és tájgazdálkodás • Turisztikai célú hasznosítás (pl. tanösvények, kilátó) 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programba bevont települések száma Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5.1 Környezetvédelmi beruházások</td> <td>10,2 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása</td> <td>2 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>12,2 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	5.1 Környezetvédelmi beruházások	10,2 Mrd Ft	uniós és hazai források	5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása	2 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	12,2 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
5.1 Környezetvédelmi beruházások	10,2 Mrd Ft	uniós és hazai források											
5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása	2 Mrd Ft	uniós és hazai források											
Összesen	12,2 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, Nemzeti Park Igazgatóságok, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, települési önkormányzatok, társadalmi szervezetek</p>												

6. PRIORITÁS: KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIVAL SZEMBENI ELLENÁLLÓSÁG FOKOZÁSA

A prioritás megnevezése	6. Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • A fokozódó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Nagy eróziós veszélyeztetettség (víz- és szélérozió, lösz falak, szakadó partok) az intenzíven művelt mezőszégi talajokon és a Vértesben, Velencei-hegységben. (Megye középső és déli területét a mezőgazdaság uralja, így a természeti értékek csak mozaikosan tudtak fennmaradni).
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	II. Élhető megye és települések
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	<p>2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A prioritás fő célja, hogy a tisztább, egészségesebb környezetben élhessenek a megye lakói. Ehhez fontos az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP), Magyar Akvakultúra- fejlesztési Operatív Program (MAKOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 6. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások • Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> megyei önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások, természet-védelmi kezelők, víziközmű szervezetek, társadalmi szervezetek, kutatóhelyek</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>6.1 Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klíma-alkalmazkodás, klímavédelem (pl. árvízvédelem, villámárvíz-elvezetés, öntözés és esővíz-megőrzése) • Városi/települési zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése (pl. klímaellenállóbb települések fejlesztése) <p>6.2 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energiahatékonyság • Megújuló energia-felhasználás (termelés, felhasználás) 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programba bevont települések száma Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>6.2 Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások</td> <td>33,4 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>6.3 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése</td> <td>29,9 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>63,3 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	6.2 Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások	33,4 Mrd Ft	uniós és hazai források	6.3 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése	29,9 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	63,3 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
6.2 Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások	33,4 Mrd Ft	uniós és hazai források											
6.3 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése	29,9 Mrd Ft	uniós és hazai források											
Összesen	63,3 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, Nemzeti Park Igazgatóságok, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, települési önkormányzatok, társadalmi szervezetek</p>												

7. PRIORITÁS: TELEPÜLÉSI ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

A prioritás megnevezése	7. Települési épített környezet fejlesztése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturális szempontból lemaradt települések fejlesztése, mellyel a települések felzárkózási lehetőségei növekednének. • Alacsony szintű a kiépített kerékpárút-hálózat. • A városok közelében és azok csomópontjainál forgalmi dugók alakulnak ki, a nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedés, illetve az országos átlagot is túlszárnyaló 1000 lakosra jutó személygépkocsi állomány okán. A forgalom korlátozottságát fokozza, hogy a közúti közlekedésben a futó programok a gyorsforgalmi utak országhatárig való kiépítését, a még be nem kötött megyei jogú városok közlekedési hálózatba való integrálását és a nagyteljesítményű ipari-logisztikai központok hálózati kiépítését preferálják, így a Közép-Dunántúl a fejlesztésekből nagyrészt kimaradt.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	II. Élhető megye és települések
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseseihez	<p>3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal</p> <p>5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A prioritás az épített környezet védelmére, annak minőségi javulására helyezi a hangsúlyt.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP), Mobilitás Operatív Program (MIOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 7. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Épített környezet fejlesztése • Közlekedési módok fejlesztése <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> Fejér Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, Magyar Közút, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>7.1 Épített környezet fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belterületi út, kerékpárút, járda • Belterületi csapadékvíz elvezetés • Barnamezős területek rekonstrukciója • Víziközmű rendszerek felújítás, ivóvíz hálózatok és ivóvíz minőség • Szennyvízelvezetés- és tisztítás <p>7.2 Közlekedési módok fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Térségi és helyi közösségi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, intermodális csomópontok • Közlekedésbiztonsági fejlesztések • Európai TEN-T hálózatok illesztése 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programba bevont települések száma Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>7.1 Épített környezet fejlesztése</td> <td>200,8 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>7.2 Közlekedési módok fejlesztése</td> <td>4,9 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>205,7 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	7.1 Épített környezet fejlesztése	200,8 Mrd Ft	uniós és hazai források	7.2 Közlekedési módok fejlesztése	4,9 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	205,7 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
7.1 Épített környezet fejlesztése	200,8 Mrd Ft	uniós és hazai források											
7.2 Közlekedési módok fejlesztése	4,9 Mrd Ft	uniós és hazai források											
Összesen	205,7 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, Fejér Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, Magyar Közút, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és vízitársulatok</p>												

8. PRIORITÁS: KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI ÖRÖKSÉGEK ÁPOLÁSA

A prioritás megnevezése	8. Kulturális és történelmi örökségek ápolása
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív nagyszámú országos és helyi civil szervezet működik a megyében, melyek a helyi közösségek megőrzésére alkalmasak. • A történelmi borvidék turisztikai célú kihasználása. • Helyi, Budapest környéki turisztikai desztinációk fejlesztése, ezzel az elmaradt területek felzárkóztathatóvá válhatnak. • Turisztikai adottságok a természeti környezet is kiemelkedő, melynek megóvása, elérhetősége a terület fejlődéséhez vezethet. • A fenntartható város/várostérség/kiemelt térség, épített örökség megőrzésének feltételei, kastély- és kertprogramok, műemlék együttesek felújítása a szűkülő költségvetés miatt beszűkül. Hiányos a funkciók turisztikai szolgáltatásokkal való összekapcsolása.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség II. Élhető megye és települések
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseseihez	1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül 5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A helyi történelem, kultúra megőrzése, a helyi identitás erősítése a prioritás fő célja.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 8. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése • Helyi örökségek ápolása <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> megyei és települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások, társadalmi szervezetek</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>8.1 Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turizmusfejlesztés (turisztikai attrakciók fejlesztése, megújítása – pl. fürdők, rekreációs lehetőségek) <p>8.2 Helyi örökségek ápolása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése (turisztikai szempontok szerint) (pl. rendezvények, közösségi programok és infrastruktúra) 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programba bevont települések száma Megújult közművelődési intézmények száma</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>8.1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése</td> <td>6,2 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>8.2. Helyi örökségek ápolása</td> <td>5,0</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>11,2 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	8.1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése	6,2 Mrd Ft	uniós és hazai források	8.2. Helyi örökségek ápolása	5,0	uniós és hazai források	Összesen	11,2 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
8.1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése	6,2 Mrd Ft	uniós és hazai források											
8.2. Helyi örökségek ápolása	5,0	uniós és hazai források											
Összesen	11,2 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok, Fejér Megyei Kormányhivatal</p>												

9. PRIORITÁS: VÁLLALKOZÁSOK FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA

<p>A prioritás megnevezése</p>	<p>9. Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása</p>
<p>A prioritás indoklása</p> <p>A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A megye erősségei közé tartozik, hogy erős KKV-i körrel rendelkezik, ezek fejlődési útjainak biztosítása elengedhetetlen • Fontos a szakképzett munkaerő helyben tartása • A hátrányos helyzetű területek társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, és infrastrukturális szempontból lemaradtak, melyek felzárkózása a területi különbségek mérséklésének elengedhetetlen feltétele. • A multinacionális vállalatok jelenléte nemzetközi tendenciákat tekintve tovább erősíti a helyi gazdaság integrálódását a globális gazdaságba, a fejlett technológiák meghonosítását, a korszerű menedzsment és vezetési módszerek elterjedését. Az export piacokra termelő hazai közép és nagyvállalkozások, multinacionális cégek, nemzetközi versenyképességi kapcsolatainak erősítése, korszerű technológiák átvétele, klaszterek kialakításának erősítése.
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz</p>	<p>I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség</p> <p>III. Innovatív és fejlődő gazdaság</p>
<p>Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz</p>	<p>2) Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése</p> <p>3) Területi különbségek mérséklése</p> <p>7) Gazdasági környezet fejlesztése</p>
<p>A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire</p>	<p>1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül</p> <p>3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal</p> <p>5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>Fejér megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, továbbá a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások támogatását célozza meg a prioritás.</p>

<p>A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása</p>	<p>Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)</p>															
<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>A 9. prioritás keretein belül az alábbi három intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások • Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések • Szálláshely és vendéglátás fejlesztése <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> vállalkozások, települési önkormányzatok, önkormányzatok tulajdonában lévő gazdasági társaságok, Magyar Közút, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., MÁV</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>9.1 Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások</p> <ul style="list-style-type: none"> • Üzleti környezet (pl. ipari park, inkubátorház) • Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. vvt, munkahelymegtartás) • Szociális gazdaság <p>9.2 Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közúti fejlesztések (autópálya és gyorsforgalmi út fejlesztések) • Vasúti fejlesztések, intermodális csomópontok <p>9.3 Szálláshely és vendéglátás fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szálláshelyek • Helyi termékek értékesítése, helyi piacok 															
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programban részvevő vállalkozások száma A programban részvevő vállalkozások száma Aggregált iparűzési adóbevétel alap változása a m-egyei településeken</p>															
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>9.1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások</td> <td>11,6 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>9.2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések</td> <td>37,9 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>9.3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése</td> <td>3,72 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>53,2 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	9.1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások	11,6 Mrd Ft	uniós és hazai források	9.2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések	37,9 Mrd Ft	uniós és hazai források	9.3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése	3,72 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	53,2 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források														
9.1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások	11,6 Mrd Ft	uniós és hazai források														
9.2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések	37,9 Mrd Ft	uniós és hazai források														
9.3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése	3,72 Mrd Ft	uniós és hazai források														
Összesen	53,2 Mrd Ft															

A program lebonyolításban közreműködő szereplők	Fejér Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok, Fejér Megyei Kormányhivatal, Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Magyar Közút, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., MÁV Zrt., MÁV-START Zrt.
--	--

10. PRIORITÁS: VÁLLALKOZÁSOK K+F+I TELJESÍTMÉNYÉNEK NÖVELÉSE

A prioritás megnevezése	10. Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár erőfeszítései és a duális képzés kiterjedt alkalmazása ellenére a megye felsőoktatási és innovációs potenciálja – a magyar egyetemi városokkal összehasonlításban - visszaszorul, pozícióvesztés tapasztalható a K+F beruházások tekintetében. A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagytérségben az innováció orientált beruházások, a K+F, a közlekedési hálózatok fejlesztése. Klaszterek kialakításának hajlandósága javul, így intenzívebbé válik a vállalkozásokhoz kapcsolódó intézmények együttműködésének szervezése termelési, logisztikai, kutatás-fejlesztési, képzési területen. Térségi gazdasági szempontból kiemelkedő funkciójú városok közül érdemes kiemelni Martonvásárt, ahol agrár-tudásközpont működik.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	III. Innovatív és fejlődő gazdaság
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	<p>III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye</p> <p>III.2 Gazdasági környezet fejlesztése</p>
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	<p>1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül</p> <p><u>A kapcsolódás bemutatása:</u></p> <p>A prioritás a vállalkozások K+F+I tevékenységének ösztönzését célozzák meg.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési	Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

igények beazonosítása																
A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések	<p>Az 10. prioritás keretein belül az alábbi három intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalizáció, IKT • Innováció, kutatás-fejlesztés • Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai <p><i>Területi relevancia:</i> a megye teljes területe, ám a megye gazdasági térstruktúrája okán a prioritás területileg fókuszál a megyei jogú városokra (Székesfehérvár, Dunaújváros), valamint a Martonvásárra (Agrártudományi Kutatóközpont)</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> vállalkozások, önkormányzatok tulajdonában lévő gazdasági társaságok, települési önkormányzatok, felsőoktatási intézmények, kutatóközpontok</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>10.1 Digitalizáció, IKT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások digitális jelenlétének, IKT készségeinek fejlesztése <p>10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megye K+F+I teljesítményének növelése <p>10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutatóhelyek gazdasági kapcsolódásainak támogatása 															
Indikátorok meghatározása	<p>A programban részvevő vállalkozások száma 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege</p>															
Indikatív forrásallokáció	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="450 1382 930 1429">Intézkedés</th> <th data-bbox="930 1382 1212 1429">Forrásigény</th> <th data-bbox="1212 1382 1394 1429">Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="450 1429 930 1541">10.1 Digitalizáció, IKT</td> <td data-bbox="930 1429 1212 1541">0,55 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1212 1429 1394 1541">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="450 1541 930 1653">10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés</td> <td data-bbox="930 1541 1212 1653">15,0 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1212 1541 1394 1653">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="450 1653 930 1765">10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai</td> <td data-bbox="930 1653 1212 1765">10,0 Mrd Ft</td> <td data-bbox="1212 1653 1394 1765">uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td data-bbox="450 1765 930 1798">Összesen</td> <td data-bbox="930 1765 1212 1798">25,55 Mrd. Ft</td> <td data-bbox="1212 1765 1394 1798"></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	10.1 Digitalizáció, IKT	0,55 Mrd Ft	uniós és hazai források	10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés	15,0 Mrd Ft	uniós és hazai források	10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai	10,0 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	25,55 Mrd. Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források														
10.1 Digitalizáció, IKT	0,55 Mrd Ft	uniós és hazai források														
10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés	15,0 Mrd Ft	uniós és hazai források														
10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai	10,0 Mrd Ft	uniós és hazai források														
Összesen	25,55 Mrd. Ft															
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok, Fejér Megyei Kormányhivatal, Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, felsőoktatási intézmények, kutatóközpontok</p>															

11. PRIORITÁS: SZÉKESFEHÉRVÁR, VELENCEI-TÓ, VÁLI-VÖLGY (PANNÓNIA SZÍVE); VÉRTES ÉS A BUDAPEST KÖRNYÉKE TURISZTIKAI TÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE

A prioritás megnevezése	11. Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértés és a Budapest környéki turisztikai térség településeinek fejlesztése
A prioritás indoklása A helyzetelemzés során feltárt problémák, amelyekre a prioritás irányul	<ul style="list-style-type: none"> • A térségben rengeteg turisztikai lehetőség rejlik, Budapesthez közeli, de mégis unikális terület • A nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedése okán indokolt a közúti hálózat fejlesztése, hogy a folyamatos közlekedés biztosítva legyen a gazdaság és a szolgáltatások számára.
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség II. Élhető megye és települések III. Innovatív és fejlődő gazdaság
Prioritás kapcsolódása a területfejlesztési koncepció stratégiai ágazati céljaihoz	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye III.2 Gazdasági környezet fejlesztése
A prioritás kapcsolódása az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A prioritás a területi alapú fejlesztéseket helyezi fókuszba.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

<p>A prioritás keretében tervezett beavatkozások, intézkedések</p>	<p>Az 11. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turizmusfejlesztés • Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése <p><i>Területi relevancia:</i> Székesfehérvár, Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértés Térségi Fejlesztési Tanács Fejér megyei települései, 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet által meghatározott Budapest környéke turisztikai térség 30 Fejér megyei települése, Pannónia Szíve térség fenti lehatárolásokban nem szereplő települései</p> <p><i>Potenciális kedvezményezett kör:</i> területileg érintett települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok, területileg érintett vállalkozások</p> <p>A tervezett intézkedések és tématerületek:</p> <p>11.1 Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fürdőhelyek fejlesztése • Szálláshelyek fejlesztése • Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése <p>11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális attrakció fejlesztés • Egyéb turisztikai attrakció fejlesztés (pl. gasztronómia) 												
<p>Indikátorok meghatározása</p>	<p>A programban részvevő vállalkozások száma A programba bevont települések száma</p>												
<p>Indikatív forrásallokáció</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Intézkedés</th> <th>Forrásigény</th> <th>Források</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>11.1 Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés</td> <td>42,14 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése</td> <td>9,5 Mrd Ft</td> <td>uniós és hazai források</td> </tr> <tr> <td>Összesen</td> <td>51,64 Mrd Ft</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	11.1 Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés	42,14 Mrd Ft	uniós és hazai források	11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése	9,5 Mrd Ft	uniós és hazai források	Összesen	51,64 Mrd Ft	
Intézkedés	Forrásigény	Források											
11.1 Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés	42,14 Mrd Ft	uniós és hazai források											
11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése	9,5 Mrd Ft	uniós és hazai források											
Összesen	51,64 Mrd Ft												
<p>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</p>	<p>Fejér Megyei Önkormányzat, területileg érintett települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok, területileg érintett térségi együttműködések</p>												

A TERVEZÉSKÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK DOKUMENTÁCIÓJA

A fejezet a tervezéskísérő eljárások (különösen az előzetes programértékelés és a környezeti értékelés) tervezési folyamatra tett hatásait és a végrehajtás várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait mutatja be.

1. PRIORITÁS: TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	1
b) A településrendszerre	+	2	1
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	1	2
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	2	3
e) A mezőgazdaságra	+	3	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	1
g) A turizmusra	+	2	2
h) A vízgazdálkodásra	+	1	1
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	4	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	3	3
k) Az energiaellátásra	+	2	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	2	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	2	3
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	0	0	0
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	+	1	1
d) A levegő minőségére	+	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+	2	2
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	2	3
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	0	0	0
h) Az épített környezetre	+	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	+	3	3
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	2	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

2. PRIORITÁS: MUNKERŐPIACRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	2
b) A településrendszerre	+	2	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	0	0	0
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	3	2
e) A mezőgazdaságra	+/-	3	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+/-	2	2
g) A turizmusra	+	3	3
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	2	3
k) Az energiaellátásra	+	1	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	2	2
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	2	2
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	-	1	2
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	0	0	0
d) A levegő minőségére	+/-	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	0	0	0
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	0	0	0
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+/-	2	2
h) Az épített környezetre	+	2	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	0	0	0
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	-	1	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

3. PRIORITÁS: EMBERI ERŐFORRÁSOK MINŐSÉGI FEJLESZTÉSE

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	2	2
b) A településrendszerre	+	2	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	0	0	0
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	1	2
e) A mezőgazdaságra	0	0	0
f) Az erdőgazdálkodásra	0	0	0
g) A turizmusra	+	2	2
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	2	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	1	2
k) Az energiaellátásra	+	2	3
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	2	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	1	2
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	3	3
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	0	0	0
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	0	0	0
d) A levegő minőségére	+	1	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	0	0	0
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	1	2
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	0	0	0
h) Az épített környezetre	+	2	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	0	0	0
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	1	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

4. PRIORITÁS: PERIFÉRIKUS ÉS VIDÉKI TÉRSÉGEK FELZÁRKÓZTATÁSA

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	3	2
b) A településrendszerre	+	3	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	3	2
e) A mezőgazdaságra	+	3	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+	2	3
g) A turizmusra	+	2	2
h) A vízgazdálkodásra	+	1	2
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	3	3
k) Az energiaellátásra	+	1	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	2	2
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	2
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	1	2
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	+	2	2
b) A talaj minőségére	+	3	2
c) A földtani és ásványi vagyponra	+	1	2
d) A levegő minőségére	+/-	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+	2	2
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	2	2
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+	3	3
h) Az épített környezetre	+	2	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	+	1	2
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	1	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

5. PRIORITÁS: TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	2
b) A településrendszerre	+	1	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	0	0	0
e) A mezőgazdaságra	+	3	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+/-	3	2
g) A turizmusra	+	2	2
h) A vízgazdálkodásra	+	3	3
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	2	2
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	1	1
k) Az energiaellátásra	+	2	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	2	2
b) A foglalkoztatásra	+	1	2
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	2	2
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	+	2	3
b) A talaj minőségére	+	3	3
c) A földtani és ásványi vagyponra	+	3	3
d) A levegő minőségére	+	3	3
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+	3	3
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	3	3
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+	3	3
h) Az épített környezetre	+	1	2
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	+	1	2
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	3	3
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

6. PRIORITÁS: KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIVAL SZEMBENI ELLENÁLLÓSÁG FOKOZÁSA

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	2
b) A településrendszerre	+	1	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	2	2
e) A mezőgazdaságra	+	3	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+	3	3
g) A turizmusra	+	1	2
h) A vízgazdálkodásra	+	3	3
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	2	2
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	1	2
k) Az energiaellátásra	+	3	3
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	2	2
b) A foglalkoztatásra	+	2	2
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	2	2
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	+	2	2
b) A talaj minőségére	+	1	2
c) A földtani és ásványi vagyponra	0	0	0
d) A levegő minőségére	+	3	3
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+	3	3
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	3	3
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+/-	2	2
h) Az épített környezetre	+	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	0	0	0
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	3	3
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

7. PRIORITÁS: TELEPÜLÉSI ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	3	3
b) A településrendszerre	+	3	3
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	1	2
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	3	3
e) A mezőgazdaságra	+	1	2
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	2
g) A turizmusra	+	3	3
h) A vízgazdálkodásra	+	3	3
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	3	3
k) Az energiaellátásra	0	0	0
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	2	2
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	2	2
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	3
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	+	2	3
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	-	1	2
b) A talaj minőségére	+/-	1	2
c) A földtani és ásványi vagyona	-	1	2
d) A levegő minőségére	+/-	3	3
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+/-	3	3
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	0	0	0
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+/-	2	2
h) Az épített környezetre	+	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	0	0	0
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+/-	3	3
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

8. PRIORITÁS: KULTURÁLIS, TÖRTÉNELMI ÉS TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGEK ÁPOLÁSA

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	2
b) A településrendszerre	+	2	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	2	2
e) A mezőgazdaságra	0	0	0
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	2
g) A turizmusra	+	3	3
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	2	2
k) Az energiaellátásra	0	0	0
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	1	2
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	2
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	0	0	0
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	-	1	1
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	+	1	1
d) A levegő minőségére	+/-	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	0	0	0
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	0	0	0
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+	2	2
h) Az épített környezetre	+	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	+	3	3
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	2	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

9. PRIORITÁS: VÁLLALKOZÁSOK FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	3	3
b) A településrendszerre	+	3	3
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	2	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	3	3
e) A mezőgazdaságra	+/-	2	2
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	2
g) A turizmusra	+	3	3
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	3	3
k) Az energiaellátásra	+	1	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	3	3
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+/-	2	2
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	0	0	0
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	-	2	2
b) A talaj minőségére	-	1	2
c) A földtani és ásványi vagyponra	0	0	0
d) A levegő minőségére	+/-	3	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+/-	2	2
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	2	2
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+/-	3	3
h) Az épített környezetre	+/-	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	-	1	1
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	-	2	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

10. PRIORITÁS: VÁLLALKOZÁSOK K+F+I TELJESÍTMÉNYÉNEK NÖVELESE

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	2	2
b) A településrendszerre	+	2	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	3	3
e) A mezőgazdaságra	+	2	3
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	3
g) A turizmusra	+	2	3
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségei)	+	1	2
k) Az energiaellátásra	+	2	2
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	2	2
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	0	0	0
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	0	0	0
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	0	0	0
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	0	0	0
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	0	0	0
d) A levegő minőségére	+	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	+	1	2
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	+	2	2
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	0	0	0
h) Az épített környezetre	+	2	2
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	0	0	0
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	1	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

11. PRIORITÁS: SZÉKESFEHÉRVÁR; VELENCEI-TÓ, VÁLI-VÖLGY (PANNÓNIA SZÍVE); VÉRTES ÉS A BUDAPEST KÖRNYÉKE TURISZTIKAI TÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE

Hatás megnevezése	Hatás iránya	Hatás nagysága	Bekövetkezés valószínűsége
<i>Gazdasági hatások</i>			
a) A térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetése, használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai)	+	1	2
b) A településrendszerre	+	2	2
c) A természeti erőforrásokra (a hasznosítás lehetőségei és korlátai)	+	3	3
d) Az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére	+	2	2
e) A mezőgazdaságra	0	0	0
f) Az erdőgazdálkodásra	+	1	2
g) A turizmusra	+	3	3
h) A vízgazdálkodásra	0	0	0
i) A térség eltartó-képességére és versenyképességére	+	3	3
j) A műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit)	+	2	2
k) Az energiaellátásra	0	0	0
<i>Társadalmi hatások</i>			
a) A népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás)	+	1	2
b) A foglalkoztatásra	+	3	3
c) A szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire	+	3	3
d) A népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére	+	3	2
e) A társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére	0	0	0
<i>Környezeti hatások</i>			
a) A termőföld mennyiségére	-	1	1
b) A talaj minőségére	0	0	0
c) A földtani és ásványi vagyponra	+	1	1
d) A levegő minőségére	+/-	2	2
e) A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége)	0	0	0
f) A hulladékgazdálkodás helyzetére	0	0	0
g) A tájra (tájszerkezet, tájhasználat)	+	2	2
h) Az épített környezetre	+	3	3
i) A kulturális örökségre (Műemlékvédelem, régészet)	+	3	3
j) Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra)	+	2	2
hatás iránya: 0 nincs, +: pozitív, -: negatív, +/-: kettős irányú hatás nagysága: 0: nincs, 1: gyenge, 2: közepes, 3: erős bekövetkezés valószínűsége: 0: elhanyagolható, 1: kicsi, 2: közepes, 3: nagy			

A feltárt negatív hatások mérséklésére, ill. elkerülésére javasolt intézkedések:

A koncepció megvalósítása következtében negatív környezeti hatások várhatóan elsősorban a közlekedési hálózat fejlesztésével, a logisztikai és ipari fejlesztési prioritások tervezett beavatkozásai kapcsán léphetnek fel, de az agglomerálódó térségek üzleti infrastruktúra fejlesztései, valamint a várható lakosságszám növekedése kapcsán megjelenő területfoglalás, urbanizációs folyamatok is hordoznak magukban környezeti kockázatokat.

A negatív hatások közt jellemzően az alábbiak léphetnek fel:

- Nő az ingázók száma, növekedhet a közlekedési eredetű légszennyezettség,
- Nő a közúti közlekedés forgalma a jobb minőségű úthálózat miatt, és a kialakított intermodális csomópontok környezetében,
- Nő a közlekedési infrastruktúra területfoglalása,
- Élőhelyek fragmentációja léphet fel,
- A települési területeken területfoglalás és zöldfelület kivétel. Az új nyomvonalak mentén nő a levegő és zajterhelés,
- A turisztikai vonzerők látogatottságának növekedése a közlekedési forgalom növekedését is okozza,
- Nő a közúti közlekedés forgalma és így a légszennyezettség a kialakított telephelyek, logisztikai központok környezetében és zöldmezős beruházások esetén nő a területfoglalás,
- A gazdasági fókuszú közlekedésfejlesztések teherforgalom növelő hatásával nő a levegő- és a vízszennyezés, valamint a zajterhelés. A levegőszennyezés és a zajterhelés az emberi egészség károsodását okozza,
- A szállás- és vendéglátóhelyek látogatottságának növekedése a közlekedési forgalom növekedését is okozza.

A negatív környezeti hatások mérséklésére elsősorban az alábbi megvalósítási szempontok figyelembe vétele javasolt:

A munkaerőpiacra való felkészítés - Munkavállalók közlekedési lehetőségeinek szélesítése esetében a munkába járás távolságának csökkentése a munkavállalók lakhatási lehetőségeinek szélesítésével, elektromobilitás elterjedésének és a közösségi közlekedési módok használatának ösztönzésével.

Térségi és gazdasági fókuszú közlekedésfejlesztés, intermodalitás feltételeinek megteremtése esetében átgondolt, a magas táj- és természeti értékekkel rendelkező területeket kevésbé igénybe vevő közlekedési hálózatfejlesztés megvalósítása. Emellett intelligens közlekedésirányítási-szervezési technikák és módszerek alkalmazásával csökkenthető a forgalmi dugók kialakulásának esélye a közösségi közlekedési csomópontok környezetében. A légszennyezettség valamint a zaj és rezgés káros hatásainak mérséklése érdekében az új közlekedési létesítményeket, nyomvonalakat lakott településektől távol kell kialakítani.

Települési épített környezet fejlesztése - Belterületi út, kerékpárút, járda korszerűsítés és -építés esetében átgondolt, a települési zöldfelületeket kevésbé igénybe vevő közlekedési hálózatfejlesztés megvalósítása. Továbbá a kerékpáros közlekedési módot népszerűsítő szemléletformáló kampányok szervezése.

Turisztikai infrastruktúra, szolgáltatás és attrakciófejlesztés esetében átgondolt közlekedésszervezéssel, forgalmi rend kialakítással, a megközelítési útvonalak körültekintő kijelölésével, kiépítésével az attrakciók környezetének légszennyezettsége és zajterhelése csökkenthető.

Szálláshely és vendéglátás infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése esetében átgondolt közlekedésszervezéssel, forgalmi rend kialakítással, a megközelítési útvonalak körültekintő kijelölésével, kiépítésével a szállás- és vendéglátóhelyek környezetének légszennyezettsége és zajterhelése csökkenthető.

Üzleti infrastruktúra-, valamint telephelyfejlesztés, logisztikai infrastruktúra fejlesztése esetében a barnamezős területek ipari és szolgáltató beruházások telepítésére való előnyben részesítésével csökkenthető zöldfelületi területfoglalás. Átgondolt közlekedésszervezéssel, forgalmi rend kialakítással, a megközelítési útvonalak körültekintő kijelölésével, kiépítésével a fejlesztett telephelyek környezetének légszennyezettsége és zajterhelése csökkenthető. A légszennyezettség valamint a zaj és rezgés káros hatásainak mérséklése érdekében az új létesítményeket, valamint a megközelítési útvonalakat lehetőleg lakott településektől távol kell kialakítani.

A fenti konkrét beavatkozási irányok mellett a megye térszerkezetét érintő komplex fejlesztések következtében a jövőbeni területhasználat változás tekintetében a legmarkánsabb változást a beépített területek növekedése jelenti, amely elsősorban termőterület csökkenését és végleges talajfoglalást eredményez. A területhasználat-változás negatív környezeti hatásait elsősorban megfelelő termőföld- és élőhely-védelmi szabályozással, a konkrét beruházások helyének környezeti szempontú meghatározásával lehet csökkenteni.

A VÉGREHAJTÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK KÖZTI MUNKAMEGOSZTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS INFORMÁCIÓCSERE MEGHATÁROZÁSA, AZ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS RENDSZERE

PARTNERSÉGI TERV¹

Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatához és Fejér megye területfejlesztési programjának elkészítéséhez kapcsolódóan

Jogszabályi háttér:

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) kormányrendelet (a továbbiakban Korm. rendelet) 13. § (1) bekezdése értelmében a területfejlesztési koncepció és program kidolgozásának része az állampolgárok, az érdekképviselők, a társadalmi szervezetek és a vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv.

A 13. § (2) alapján a partnerségi tervben meg kell határozni:

1. a bevonandó célcsoportot,
2. a bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit,
3. a bevonás céljait.

A 17. § (2) alapján a területfejlesztési koncepció és program egyeztetése során tett véleményeket, társadalmi észrevételeket és a tervezői válaszokat az egyes munkafázisok dokumentációjához kell csatolni.

A 18. § (1) és (5) alapján a megyei területfejlesztési koncepció és program véleményezésére jogosultak körét a Korm. rendelet 10. számú melléklete 1. és 2.; 6-8.; 10. és 13. pontjai tartalmazzák.

A bevonandó célcsoportok:

a) A Korm. rendeletben megnevezett véleményezésre jogosult szervek (a 10. melléklet alapján)

1. miniszterek;
2. a következő kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek:

a) Központi Statisztikai Hivatal,

b) érintett megyei kormányhivatal,

c) Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

¹ Forrás: Fejér Megye Közgyűlése, 100/2020. (IX.24.) önkormányzati határozat

d) Országos Atomenergia Hivatal;

3. Országos Környezetvédelmi Tanács;
4. Magyar Tudományos Akadémia;
5. országos önkormányzati érdekszövetségek;
6. az érintett térségi fejlesztési tanácsok;
7. az érintett megyei önkormányzatok;
8. az érintett megyei jogú város önkormányzata;
9. az érintett települési önkormányzatok;
10. az érintett területi államigazgatási szervek közül:

a) területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság,

b) illetékes vízügyi hatóság,

c) működési területével érintett nemzeti park igazgatóság,

d) működési területével érintett vízügyi igazgatóság,

e) Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

b) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében:

- gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői,
- társadalmi szervezetek;
- felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek, szakképzési centrumok;
- érdekképviselések, konzultációs fórum;
- egyéb szervezetek;
- állampolgárok

A tervezési folyamat során az egyeztetésbe bevonni tervezett partnerek fentiek szerint meghatározott köre:

Jogszabályban megnevezett véleményezésre jogosult szervek	Jogszabályi hely Korm. rendelet 10. melléklete szerint A területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére jogosult szervek
Miniszterek	
Agrárminisztérium	1. miniszterek
Belügyminisztérium	
Emberi Erőforrások Minisztériuma	
Innovációs és Technológiai Minisztérium	
Honvédelmi Minisztérium	

Igazságügyi Minisztérium	
Külgazdasági és Külügyminisztérium	
Pénzügyminisztérium	
Miniszterelnökség	
Miniszterelnöki Kabinetiroda	
a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter	
a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter	
családokért felelős tárca nélküli miniszter	
Kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek	
Központi Statisztikai Hivatal	2. a)
Fejér Megyei Kormányhivatal	2. b)
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	2. c)
Országos Atomenergia Hivatal	2. d)
Országos Környezetvédelmi Tanács	3.
Magyar Tudományos Akadémia	4.
országos önkormányzati érdekszövetségek	
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	5.
Megyei Jogú Városok Szövetsége	
Települési Önkormányzatok Szövetsége	
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége	
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	
Magyar Faluszövetség	
az érintett térségfejlesztési tanácsok	
Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács	6.
Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács	
az érintett megyei önkormányzatok	

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat	7.
Veszprém Megyei Önkormányzat	
Tolna Megyei Önkormányzat	
Somogy Megyei Önkormányzat	
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	
Pest Megyei Önkormányzat	
az érintett megyei jogú város önkormányzata	
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	8.
Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata	
az érintett települési önkormányzatok	
Fejér megye megyei jogú városokon kívüli 106 települési önkormányzata	9.
az érintett államigazgatási szervek közül	
Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	10. a)
Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	10. b)
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	10. c)
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	
Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	10. d)
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	10. e)

Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében bevonásra kerülnek:

A gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői

Vadex Mezőföldi Zrt.
Vértesserdő Zrt.
Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.
Székesfehérvári Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
Fejér Megyei Gyáriparosok Szövetsége
Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete
Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
Vállalkozói Inkubátorok Szövetsége
Közép-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség

ALBENSIS Fejér Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.
OFA Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.

Társadalmi szervezetek

Fejér Megyei Civil Szolgáltató Központ
Echo Innovációs Műhely (közhasznú egyesület)
"HÍD" Dunaújváros és Környéke Egyesület
SZITI Szociális Egyesület
Civil szervezetek Regionális Szövetsége
Fejér Megyei Kézművesek Egyesülete
Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány
Gaja Környezetvédő Egyesület
Bocs Alapítvány
Fejér Megyei Természetbarát Szövetség
Klímabarát Települések Szövetsége
Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület
Az Erdőért Egyesület
A Bakonyért Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület
Mezőföldi Híd Térségfejlesztő Egyesület
Mezőföld Helyi Közösség Egyesület
Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület
Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület
Sárvíz Helyi Közösség
Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület

Felsőoktatási intézmények, szakképzési centrumok, kutatóhelyek

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete Nyugatmagyarországi Tudományos Osztály
Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet
ECHO Szociológiai Kutatóintézet
Magyar Városkutató Intézet
Budapesti Corvinus Egyetem Székesfehérvári Campus
Kodolányi János Egyetem, Székesfehérvári Oktatási Központ

Dunaújvárosi Egyetem
Óbudai Egyetem, Alba Regia Műszaki Kar, Mérnöki Intézet, Geoinformatikai Intézet
Székesfehérvári Szakképzési Centrum
Dunaújvárosi Szakképzési Centrum

Érdekképviselők, konzultációs fórum

Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Fejér Megyei Szervezete
Fejér Megyei Építészek Kamarája
Fejér Megyei Mérnöki Kamara
Fejér Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum

Egyéb szervezetek

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Fejér Megyei Kirendeltsége
Észak- és Nyugat-Dunántúli Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság
Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
HM Összhaderőnemi Parancsnokság
MH Nyugat-Magyarországi Hadkiegészítő Parancsnokság
Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Fejér Megyei Igazgatósága
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
Depónia Nonprofit Kft
VERTIKÁL Nonprofit Zrt.
DÉSZOLG Dunamenti Építő és Szolgáltató Kft.
Velencei-tavi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
Zöld Bicske Nonprofit Kft.
DUNANETT Nonprofit Kft.
Fejérvíz Zrt.
Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
Kémény Zrt.
SZÉPHŐ Zrt.

E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Dunaújvárosi Víz-, Csatorna- Hőszolgáltató Kft.
Volánbusz Zrt.
MÁV Zrt.

A bevonás eszközei és részvételi formái:

A Korm. rendelet 13. § (2) b) pontja szerint az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközei és részvételi formái: kommunikációs kampány, kiállítások, helyi média, tájékoztató kiadványok, állampolgári vélemények gyűjtése, nyilvános fórumok, konferenciák, eseti bizottság, közvélemény-kutatás (szociológiai kutatás, fókuszcsoporthoz kutatás, munkacsoport megbeszélések, zsűri).

A gyorsabb információcsere és a kialakult járványügyi helyzet miatt a Partnerségi Terv végrehajtása során elsősorban az elektronikus felületeket, illetve a digitális információs csatornákat indokolt alkalmazni (a fentiek közül leginkább a kommunikációs kampányt, a helyi médiát, az állampolgári vélemények online gyűjtését és igény esetén online konferencia megtartását), figyelembe véve a Pénzügyminisztérium által a megyei önkormányzatok számára rendelkezésre bocsájtott tervezési útmutatókat. Az előkészítő fázisokban lehetőség szerint a közvetlen megkeresés (elektronikus levél) alkalmazandó. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a Fejér Megyei Önkormányzat hivatalos oldalán (www.fejer.hu) szükséges az információkat elhelyezni. A tervezési dokumentumok egyeztetési változatainak véleményezési eljárásai során a jogszabály szerint kötelezően bevonandó célcsoportoknál közvetlen elektronikus megkeresés, egyéb szereplők esetében a honlapon történő meghirdetés indokolt. Emellett hirdetésként a megyei napilapban is megjelennek a társadalmi egyeztetésre vonatkozó közlemények.

A bevonás céljai:

A partnerségi terv alapján történő bevonás céljai: az állampolgárok, az érintett területen működő érdekképviseletek, a térség területfejlesztési szereplői és a véleményezésre jogosult szervezetek Fejér megyét érintő elképzeléseinek áttekintése; a helyzetelemzés pontosítása; intézkedési javaslatok megfogalmazása; az elkészült egyeztetési anyagok véleményezése.

A partnerségi elv érvényesítésének céljai:

- egy adott település, térség vagy ágazat helyzetének, illetve fejlesztési igényeinek feltárása, részletesebb megismerése;
- a hatékonyabb megvalósítás elősegítése azáltal, hogy a tervezés teljes életciklusa alatt bevonásra kerülnek a program megvalósításában és a koncepcióban meghatározott célok elérésében aktív szerepet játszó szereplők;
- a bevont partnerek jobban ismerik saját településük, térségük és ágazatuk valós szükségleteit, ezért fókuszáltabb intézkedések és beavatkozások fogalmazhatók meg.

A területi tervezési feladatok végrehajtását, valamint a Partnerségi Terv végrehajtásának adminisztratív, kommunikációs és szervezési feladatait a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal látja el, mely a tervezési feladatok végrehajtására és koordinálására területfejlesztési és koordinációs munkacsoportot hozhat létre.

Feladatai:

- koordinálja a területi tervezési feladatok végrehajtását;
- javaslatot tesz a társadalmi konzultáció egyes fázisainak módszereire;
- a társadalmi egyeztetés egyes szakaszaiban megszervezi és megteremti az alkalmazott eszközök szervezeti, technikai hátterét;
- azonosítja a társadalmi egyeztetések résztvevőit;
- meghatározza a társadalmi egyeztetések időszakát, helyszínét, felületét és biztosítja annak nyilvánosságát;
- kidolgozza a beérkezett vélemények, észrevételek, kérdések megválaszolásának formáját és módját;
- összegzi a területi terv egyeztetése során tett véleményeket, társadalmi észrevételeket - a tervezői válaszokkal kiegészítve -, majd azokat az egyes munkafázisok dokumentációjához csatolja.

A VÉGREHAJTÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA

A tervezés jelenlegi szakaszában a végrehajtási és finanszírozási rendszer fő komponensei országos és helyi szinten is egyeztetés alatt állnak, így a rendszer részletei csak később lesznek ismertek. A végrehajtási rendszer, a finanszírozási keret, illetve az eljárásrend az országos iránymutatások alapján fog kialakulni, várhatóan 2020. év végén, illetve 2021. év elején.

A Pénzügyminisztérium által 2020. október 6-án kiadott „*Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez*” című módszertani segédlet kimondja, hogy „A 2014-2020 közötti időszakhoz hasonlóan Magyarország elkészíti a 2021–2027 közötti kohéziós célú uniós támogatások felhasználására irányadó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentum, a Partnerségi Megállapodást (PM). A PM rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési (kohéziós és a halászati ágazatot támogató) források, hogyan fogják támogatni a nemzeti fejlesztési célokat és az Európai Unió szakpolitikai céljait. Mindemellett integrálja a legfontosabb hazai stratégiai dokumentumok, kiemelten az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) nemzeti fejlesztési céljait, valamint az EU releváns országspecifikus ajánlásokra reagáló üzeneteit is. A PM meghatározza a kapcsolódó uniós források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit. A Partnerségi Megállapodást az EU Bizottsága hagyja jóvá, Magyarország Kormányával folytatott egyeztetéseket követően. A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok részleteit operatív programok rögzítik: a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap forrásaira épülő ágazati operatív programok és területi operatív program (OP), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap operatív programja. A Partnerségi Megállapodás hatálya alá hét (hat ágazati, egy területi) operatív program tartozik, a Közös Agrárpolitika (KAP) keretében készülő KAP stratégiai tervre külön tervezési eljárás vonatkozik”.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a megyei önkormányzatok területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A törvényben foglalt közfeladatok ellátása során a megyei önkormányzat összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

EURÓPAI UNIÓS PROGRAMOK (VÁRHATÓ PROGRAMOK)²

A Partnerségi Megállapodás hatálya alá hét (hat ágazati, egy területi) operatív program tartozik. A hét operatív program az alábbiak szerint alakul:

- **Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP):** Az operatív program az Unió által meghatározott Intelligens Európa (PO1) szakpolitikai célkitűzéshez kapcsolódik, és a modern kihívásoknak megfelelő, lehető legmagasabb szintű elektronizált és automatizált működést biztosító közszolgáltatásokat fejleszt.
  - **1. prioritási tengely: Közszolgáltatások digitalizációja / Alcélok:** 1.1 Digitális transzformáció; 1.2 Adatvezérelt közigazgatás; 1.3 Helyi közszolgáltatások digitalizációja
  - **2. prioritási tengely: Elektronikus közszolgáltatások összehangolása / Alcélok:** 2.1 Nyilvántartások közötti átjárhatóság; 2.2 Állami alkalmazásfejlesztés konszolidációja
- **Humánfejlesztési Operatív Program (HOP):** Az operatív program a negyedik szakpolitikai célkitűzést (PO4 – szociálisabb Európa) támogatja, ám kiegészítő jelleggel hozzájárul az ötödik célkitűzéshez (PO5 – a polgáraihoz közelebb álló Európa) is. Célja a szociális felzárkózás támogatása Magyarországon.
  - 1. prioritási tengely: Egészségügyi fejlesztések
  - 2. prioritási tengely: XXI. századi köznevelés
  - 3. prioritási tengely: Társadalmi felzárkózási fejlesztések
  - 4. prioritási tengely: Szociális fejlesztések
  - 5. prioritási tengely: Rászoruló személyek támogatása
  - 6. prioritási tengely: Család- és ifjúságügyi fejlesztések
- **Magyar Akvakultúra- fejlesztési Operatív Program (MAKOP):** a programot teljes egészében az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap (ETHAA) finanszírozza. A kohéziós politikában alkalmazott szakpolitikai célok közül az Európai Unió második szakpolitikai céljához (PO2) kapcsolódik: „Zöldebb, karbonszegény Európa”. Célja a fenntartható, innovatív technológiákat alkalmazó hazai halgazdálkodás előmozdítása, a termelői bázisok és a halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások fejlesztése, a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása.
  - **1. Prioritási tengely: A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése / Egyedi célkitűzések:** 1. Hozzájárulás a vízi biodiverzitás és ökoszisztémák védelméhez és megőrzéséhez; 2. A hatékony halászati ellenőrzés és nyomon követhetőség, valamint a tudományos alapú döntéshozatalhoz szükséges megbízható adatok támogatása
  - **2. prioritási tengely: A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása / Egyedi célkitűzések:** 1. A fenntartható akvakultúra tevékenységek

² Az operatív programok a stratégiai program készítésének idejében még nem kerültek elfogadásra.

támogatása; 2. A halászati és akvakultúra termékek marketingjének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint ezen termékek feldolgozásának támogatása

- **Mobilitás Operatív Program (MIOP):** Az operatív program az Unió által meghatározott „Zöldebb, karbonszegény Európa” (PO2) és kiemelten a „Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság” (PO3) szakpolitikai célkitűzésekhez kapcsolódik, célja a fenntartható és intelligens mobilitásra való áttérés így az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) folytatásának tekinthető.
  - **1. prioritási tengely: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése / Alcél: 1.1 A városi környezet biodiverzitásának, környezetbarát infrastruktúrájának megerősítése, valamint a környezetszennyezés csökkentése**
  - **2. prioritási tengely: TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése / Alcél: 2.1 Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens, biztonságos és intermodális TEN-T fejlesztése**
  - **3. prioritási tengely: Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás / Alcél: 3.1 Fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens, biztonságos és intermodális TEN-T; 3.2 Fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás kialakítása, ideértve a TEN-T-hez való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is**
- **Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP):** A 2021-2027 közötti időszakra szóló VINOP a 2014-2020 között végrehajtott Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) folytatásának tekinthető. Célja, hogy a vállalkozások technológiájukat, működésüket megújítva kedvezőbb pozíciót alakítsanak ki hazai és külföldi piacokon, a globális értékláncokban, hozzájárulva a társadalom életszínvonalának javulásához, a foglalkoztatás bővítéséhez és a munkahelyek védelméhez, Magyarország további fenntartható gyarapodásához és az EU versenyképességének növekedéséhez.
  - **1. prioritási tengely: Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció / Specifikus célok: 1.1 A kkv-k növekedés és versenyképesség előmozdítása; 1.2 A digitalizáció polgárok, vállalkozások és kormányok előnyére fordítása**
  - **2. prioritási tengely: Kutatás, fejlesztés, innováció / Specifikus célok: 2.1 A kutatási és innovációs kapacitások megerősítése, valamint előrehaladott technológiák bevezetése; 2.2 Készségfejlesztés az intelligens szakosodáshoz, ipari átalakuláshoz és vállalkozáshoz**
  - **3. prioritási tengely: Fenntartható munkaerőpiac / Specifikus célok: 3.1 A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot; 3.2 A nők munkaerőpiaci részvételének előmozdítása, a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlya, ideértve a gyermekgondozás igénybevételét, az egészséges munkakörnyezetet, a munkavállalók, a vállalkozások és a vállalkozók változáshoz való alkalmazkodását; 3.3 Az egész életen át tartó tanulás – különösen a készségek rugalmas fejlesztésére és az átképzésre irányuló lehetőségek – elősegítése mindenki számára, figyelembe véve a digitális készségeket, a munkaerő-piaci igényekre alapozva megfelelőbben**

előre jelezve a változásokat és az új készségek iránti igényeket, megkönnyítve a pályamódosítást és elősegítve a szakmai mobilitást

- **4. prioritási tengely: Ifjúsági garancia** / *Specifikus célok: 4.1 A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot*
- **5. prioritási tengely: Felsőoktatás, szakképzés** / *Specifikus célok: 5.1 Az oktatási és képzési rendszerek minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának fejlesztése, a kulcskompetenciák – többek között a digitális készségek – elsajátításának támogatása céljából; 5.2 A minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkor oktatástól és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára*
- **6. prioritási tengely: Turizmus, örökségvédelem** / *Specifikus célok: 6.1 Integrált társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása városi területeken; 6.2 Integrált helyi társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása, többek között vidéki és part menti területeken, közösségvezérelt helyi fejlesztés révén is*
- **Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP):** Az operatív program elsődlegesen az Unió által meghatározott A polgárokhoz közelebb álló Európa (PO5) szakpolitikai célkitűzéshez kapcsolódik. Célja a kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának területi alapú, térségi és települési fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza, valamint szerepet vállal a kiemelt térségek és gazdasági zónák fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkózásának támogatásában is.
  - **1. prioritási tengely: Versenyképes megye** / *Intézkedések: 1.1 Helyi gazdaságfejlesztés támogatása; 1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások támogatása; 1.3 Helyi és térségi közszolgáltatások támogatása; 1.4 Fenntartható városfejlesztés támogatása*
  - **2. prioritási tengely: Térségfejlesztés** / *Intézkedések: 2.1 Helyi gazdaságfejlesztés támogatása; 2.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások támogatása; 2.3 Helyi és térségi közszolgáltatások támogatása*
  - **3. prioritási tengely: Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések**
  - **4. prioritási tengely: Területi humán fejlesztések**
  - **5. prioritási tengely: Budapesti infrastrukturális fejlesztések** / *Intézkedések: 5.1 Kormányzati hatáskörű kiemelt projektek - zöldfelületi fejlesztések; 5.2 Budapesti önkormányzatokkal egyeztetett tartalom, pályázatos konstrukciók*
  - **6. prioritási tengely: Budapesti humán fejlesztések** / *Intézkedések: 6.1 Az országos humánfejlesztési programok budapesti „elemei”; 6.2 Budapesti önkormányzatokkal egyeztetett tartalom, pályázatos konstrukciók*

- **Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP):** A ZIKOP a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) folytatása, célja a globális kihívásokra, így az éghajlatváltozásra, a környezetszennyezésre, a biológiai sokféleség csökkenésére, a természeti erőforrások túlzott kihasználására adható válaszok kidolgozása.
  - **1. prioritási tengely: Vízgazdálkodás, katasztrófakockázat csökkentés / Intézkedések:** 1.1 *Katasztrófakockázat csökkentés éghajlatváltozás;* 1.2 *Vízgazdálkodás*
  - **2. prioritási tengely: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság / Intézkedések:** 2.1 *Fenntartható vízi közmű rendszerek;* 2.2 *Települési zöld infrastruktúra;* 2.3 *A körforgásos gazdaságra való átállás*
  - **3. prioritási tengely: Környezet- és természetvédelem / Intézkedések:** 3.1 *Környezetvédelem;* 3.2 *Természetvédelem*
  - **4. prioritási tengely: Megújuló energiagazdaság / Intézkedések:** 4.1 *Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása;* 4.2 *A megújuló energiák ösztönzése;* 4.3 *Intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése;* 4.4 *Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás*
  - **5. prioritási tengely: Igazságos átmenet**

HAZAI TÁMOGATÁSI PROGRAMOK

- HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zrt. támogatásai,
- Irinyi-terv iparstratégiai támogatási program pályázat,
- Jelenlét program,
- Kisfaludy Program,
- Közfoglalkoztatási program,
- Magyar Falu Program,
- Modern Városok Program,
- Nemzeti Együttműködési Alap pályázatok,
- Nemzeti Környezetvédelmi Program keretében meghirdetett támogatások,
- Nemzeti Kulturális Alap pályázatai,
- Népi Építészeti Program,
- NKFIH innovációs és kutatási pályázatok,
- OFA Nonprofit Kft. pályázatai,
- Országfásítás Program,
- Széchenyi Hitelprogram, MNB hitelprogram,

- Tanyaprogram,
- Útravaló pályázatok, Nemzeti Tehetség Program,
- Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program.

MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI TERV

INDIKÁTOROK BEMUTATÁSA TÁBLÁZATOS FORMÁBAN

Indikátor megnevezése	Adat forrása	Bázisév	Mértékegység	Mérés gyakorisága
1. prioritás: Társadalmi kohézió				
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente
A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest	KSH	2020	Százalék	Évente
2. prioritás: Munkerőpiacra való felkészítés				
A programban elért munkavállalók száma	Adatgyűjtés	2021	munkavállalók száma	Évente
A legfeljebb 8 osztály végzettek aránya a teljes népességen belül Fejér megyében	KSH	2021	Százalék	Évente
3. prioritás: Emberi erőforrások minőségi fejlesztése				
Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében	Adatgyűjtés	2021	Százalék	Évente
Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete)	KSH	2021	Fő	Évente
4. prioritás: Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása (területi prioritás)				
Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben	Adatgyűjtés	2021	Százalék	Évente
Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben	KSH	2021	Fő	Évente

Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	Adatgyűjtés	2027	Forint	Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása
5. prioritás: Természeti környezet védelme				
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente
Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma	Adatgyűjtés	2021	db	2021, 2027
6. prioritás: Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása				
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente
Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken	Adatgyűjtés	2020	kt/év	Évente
7. prioritás: Települési épített környezet fejlesztése				
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente
Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma	Adatgyűjtés	2021	db	Évente
8. prioritás: Kulturális, történelmi és természeti örökségek ápolása				
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente
Megújult közművelődési intézmények száma	Adatgyűjtés	2021	db	Évente
9. prioritás: Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása				
A programban résztvevő vállalkozások száma	Adatgyűjtés	2021	vállalkozások száma	Évente

A programban részvevő vállalkozások száma	Adatgyűjtés	2021	vállalkozások száma	Évente
Aggregált iparüzési adóbevétel alap változása a m-egyei településeken	Adatgyűjtés	2021	Forint	Évente
10. prioritás: Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése				
A programban részvevő vállalkozások száma	Adatgyűjtés	2021	vállalkozások száma	Évente
1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege	Adatgyűjtés	2021	Forint	Évente
11. prioritás: Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése (területi prioritás)				
A programban részvevő vállalkozások száma	Adatgyűjtés	2021	vállalkozások száma	Évente
A programba bevont települések száma	Adatgyűjtés	2021	települések száma	Évente

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM OPERATÍV RÉSZ

TERVEZÉS HÁTTERE

A megyei szintű területfejlesztési tervezési dokumentumok körét, tartalmát, felépítését a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) számú Kormányrendelet szabályozza részletesen. A rendeletet szükséges alkalmazni a 2021-2027-es tervezési időszakra történő felkészülés során, így ennek megfelelően készül el Fejér megye területfejlesztési koncepciója, valamint a megyei területfejlesztési program.

A 2020-ban megkezdett és megújított Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepcióban szerepelnek a megye hosszútávra szóló átfogó céljai, stratégiai céljai, valamint horizontális céljai, illetve a 2030-as időszakig szóló jövőképe. Ennek alapján kezdődött meg a területfejlesztési programozás: a stratégiai program, és az operatív program elkészítése.

A területfejlesztési program stratégiai programrésze és operatív programrésze közötti logikai kapcsolat szerint a stratégiai program kijelöli a megyei stratégiai fejlesztési prioritásokat, melyeket az operatív program bont le operatív szintű fejlesztési javaslatokra, beavatkozási területekre. Az operatív program a területi fejlesztési igényekhez hozzárendeli a lehetséges finanszírozási forrásokat, elsődlegesen az európai uniós operatív programokat (azok prioritásait), definíció szerint továbbá kitér a hazai támogatással megvalósuló programok bemutatására is. A megyei területfejlesztési program operatív programrészében szereplő, területi operatív programhoz kötődő fejlesztések képezik az alapját a megyei integrált területi program tartalmának is.

A 2021-2027-es tervezési időszakra való felkészülés jegyében Fejér megye 2020-ban megkezdte a fejlesztési és projektötletek összegyűjtését, illetve pontosabb kidolgozását, amelyek során a korábbi évek eredményeinek tapasztalatai is beépítésre kerültek. Az operatív program indikatív jelleggel tartalmazza a Területfejlesztési Koncepció Javaslatlételi szakaszában meghatározott átfogó, stratégiai, valamint a horizontális célokhoz illeszkedő fejlesztési elképzeléseket, projekteket.

Az operatív program tervezési időszakában, 2020. decemberében rendelkezésre álló jogszabályi keretek a következők:

- 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól
- 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozat a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről

A Fejér Megyei Területfejlesztési Program – Operatív Program szerkezetét tekintve követi a 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendeletben meghatározott formát, valamint a Pénzügyminisztérium által 2020. október 6-án megjelentetett, „*Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez*” című dokumentumban megadott szempontokat. Az operatív program kidolgozásakor figyelembe vettük a Pénzügyminisztérium által előzetesen, munkaközi verzióként rendelkezésre bocsátott „*Útmutató a megyék Integrált Területi Programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027*” című dokumentumot.

TÁMOGATÁS SEGÍTSÉGÉVEL MEGVALÓSÍTANDÓ PROGRAMOK

EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSÁVAL TERVEZETT PROGRAMOK

A Fejér Megyei Területfejlesztési Program a finanszírozás tekintetében jelentős mértékben támaszkodik az európai uniós források felhasználására. A 2021-2027-es időszakra vonatkozóan Magyarországon a következő 7 operatív program határozza meg az Európai Uniós források kihelyezését.³

Operatív program neve		Tervezett prioritások
Digitális Megújulás Operatív Program	DIMOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Közszolgáltatások digitalizációja 2) Elektronikus közszolgáltatások összehangolása
Humánfejlesztési Operatív Program	HOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Egészségügyi fejlesztések 2) XXI. századi köznevelés 3) Társadalmi felzárkózási fejlesztések 4) Szociális fejlesztések 5) Rászoruló személyek támogatása 6) Család- és ifjúságügyi fejlesztések
Magyar Akvakultúra-fejlesztési Program	MAKOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése 2) A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása
Mobilitás Operatív Program	MIOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése 2) TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése 3) Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Program	VINOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció 2) Kutatás, fejlesztés, innováció 3) Fenntartható munkaerőpiac 4) Ifjúsági garancia 5) Felsőoktatás, szakképzés 6) Turizmus, örökségvédelem
Versenyképes Magyarország Operatív Program	VMOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Versenyképes megye 2) Térségfejlesztés 3) Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések 4) Területi humán fejlesztések 5) Budapesti infrastrukturális fejlesztések 6) Budapesti humán fejlesztések
Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program	ZIKOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vízgazdálkodás, katasztrófakockázat csökkentés 2) Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság 3) Környezet- és természetvédelem 4) Megújuló energiagazdaság 5) Igazságos átmenet

³ 2020. október 29-én társadalmi egyeztetésre bocsátott információk alapján.

A Pénzügyminisztérium útmutatója alapján Versenyképes Magyarországért Operatív Program (VMOP) néven a 2021-2027-es időszakban is meghatározásra kerül decentralizált, a területi alapú fejlesztéseknek teret adó operatív program. Fontos kiemelni, hogy a VMOP a 2021-2027-es időszakban a következő elvek mentén támogatja a helyi törekvéseket:

- elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza,
- a fejlesztési tematikája kiterjed a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a települési infrastruktúra településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére,
- a kiemelt térségekben ezeket a fejlesztéseket térségi alapon összehangolja és ezeken túlmenő térség specifikus fejlesztéseket is finanszírozhat,
- fenntartható városfejlesztési intézkedése keretében a helyi fejlesztési stratégiájuk alapján kiválasztott városok a fenti fejlesztéseket integrált helyi városfejlesztési programokban valósíthatják meg,
- szerepet vállal a helyi jelentőségű turizmus fejlesztésében,
- szerepet vállal a komplex programmal fejlesztendő járásokban, helyi társadalmi felzárkózási programok támogatásában.

KÖZPONTI EU TÁMOGATÁSOK

Fejér megye területi elhelyezkedéséből kifolyólag nem vesz részt határmenti együttműködési programokban az EU-ban, ugyanakkor két transznacionális programban jogosult a pályázásra. Fejér megye számára a következő határokon átnyúló, nemzeteket átfogó és régiók közötti együttműködések nyújthatnak Európai Unió központi fejlesztési forrást a 2021-2027-es tervezési időszakban:

- Interreg Central Europe / Közép-Európa területi együttműködési program⁴
- Interreg Danube / Duna Transznacionális Program⁵
- ESPON⁶
- Urbact IV.⁷
- Interact IV.⁸

Ezen felül továbbá a minden tagállam számára elérhető központi forráskeret tekintetében is nyújthatók be pályázatok a megyéből. Így a települések és a helyi szervezetek számára kiemelten fontos programok a következők:

- Erasmus+
- Europe for Citizens

⁴ A közép-európai területi együttműködés az innováció, a karbonszegény gazdaság, a környezetvédelem, a kultúra és a közlekedés terén tapasztalható regionális kihívásokra válaszul alkalmazott intelligens megoldások megvalósításának katalizátora.

⁵ A Duna Transznacionális Program támogatja a területi politikák integrálását számos, az Európai Duna Régió Stratégia (EDRS) prioritásaihoz köthető területen.

⁶ Az ESPON 2020 együttműködési program célja az uniós kohéziós politika hatékonyságának javítása, és az európai strukturális és beruházási alapok alá tartozó egyéb ágazati politikák és programok, valamint a nemzeti és regionális területfejlesztési politikák támogatása.

⁷ A fenntartható városfejlesztés előmozdítására szolgáló európai uniós csere- és oktatási program.

⁸ A program célja, hogy a tapasztalatok megosztásának, a helyes gyakorlatok átadásának és az innovatív megközelítések terjesztésének ösztönzésével növelje a kohéziós politika hatékonyságát a területi együttműködési programok és partnerek között.

- Horizon Europe
- LIFE program

A 2021-27-es időszakra vonatkozó Interreg Europe program első egyeztetési dokumentuma 2020. szeptemberében került közzétételre⁹. A program egy specifikus célt határoz meg a következő időszakra: jobban együttműködő kormányzást („a better cooperation governance”). A tematikus célkitűzések az Európai Bizottság 2021-2027-es időszakra vonatkozó kohéziós célkitűzéseivel egyeznek meg, azaz:

- Intelligensebb Európa
- Zöldebb, karbonszegény Európa
- Jobban összekapcsolódó Európa
- Szociálisabb Európa
- A polgáraihoz közelebb álló Európa

A COVID-19 válsághelyzetre reagálva az Európai Unió helyreállítási tervet dolgozott ki, amely az EU 2021-27-es költségvetésre is hatással volt. Az Európai Tanács 2020. júliusában elfogadott egy COVID-19 gazdasági helyzetre reagáló helyreállítási alapot (Next Generation EU). Ezen belül célzottan tagállami (RRF – Helyreállítási és Reziliencia Eszköz) és központi források is helyet kaptak. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy egyes központi források – úgy, mint a Méltányos Átállást Támogató Alap, a Horizont Europe kutatási program, InvestEU beruházás finanszírozási program, a vidékfejlesztési támogatási program - kerete jelentősen csökkent. Más források - úgy, mint a bajba jutott cégeknek szóló támogatási program (Solvency Support Instrument), az egészségügyi ellenálló képesség javítására szolgáló HealthEU program, szomszédsági fejlesztési és nemzetközi együttműködési eszköz (NDICI) - pedig befagyasztásra is kerültek.

RELEVÁNS HAZAI TÁMOGATÁSI PROGRAMOK

Az Európai Uniós forrásokon túl a Fejér Megye Területfejlesztési Program megvalósítása során hazai forrásokra is támaszkodik. Így – a teljesség igénye nélkül – különösen a következő támogatási programok felhasználása javasolt:

- HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zrt. támogatásai,
- Irinyi-terv iparstratégiai támogatási program pályázat
- Jelenlét program,
- Kisfaludy Program,
- Közfoglalkoztatási program,
- Magyar Falu Program,
- Modern Városok Program
- Nemzeti Együttműködési Alap pályázatok,
- Nemzeti Környezetvédelmi Program keretében meghirdetett támogatások,
- Nemzeti Kulturális Alap pályázatai,
- Népi Építészeti Program,
- NKFIH innovációs és kutatási pályázatok,
- OFA Nonprofit Kft. pályázatai,
- Országfásítási Program
- Széchenyi Hitelprogram, MNB hitelprogram,

⁹ https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/documents/Programming_Committee/2021-2027_Interreg_Europe_Cooperation_Programme.pdf

- Tanyaprogram,
- Útravaló pályázatok, Nemzeti Tehetség Program
- Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ BERUHÁZÁSOK

Kiemelt, országos jelentőségű fejlesztések Fejér megye társadalmi-gazdasági fejlődésének előmozdítása, valamint a megyét magába foglaló közép-dunántúli térség területi és társadalmi kohéziójának erősítése érdekében:

- Az észak-déli irányú kapcsolatot biztosítja Budapest-Dunaújváros-Pécs-Horvátország között az M6-os autópálya országhatárig történő kiépítése.
- 13., 81., 63. sz. főutak gyorsforgalmi úttá fejlesztése Komárom – Mór – Székesfehérvár – Sárbogárd között
- M8-as autópálya-szakasz megépítése M7/Enying – Sárbogárd – Dunaújváros között, amely összeköti a 8-as főutat Kecskemét felé.
- M1 autópálya 2x3 sávra bővítése Budapest és Bicske (nyugat csp.) között
- Budapest-Pécs vasútvonal fejlesztése
- Székesfehérvár-Boba vasútvonal fejlesztése (kapcsolat a koperi kikötővel)
- V0 Budapestet délről elkerülő vasútvonal fejlesztése
- Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház fejlesztése

TERVEZETT FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK MEGYEI PRIORITÁSOK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN

Fejér Megye 2030-ig tartó Területfejlesztési Konceptiója 2021-ben került megújításra. A Területfejlesztési Konceptió módosításai nem érintik a megye 2030-as jövőképre vonatkozó megállapításokat. Ugyanakkor új stratégiai célokat – melyek között területi és szakágazati célok is találhatóak – horizontális célokat és prioritásokat tartalmaznak. A meghatározott megújított célok és prioritások rendszerét az alábbi táblázat mutatja be.

Jövőkép 2013-2030		FEJÉR MEGYE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése					
Átfogó célok (2013-2030)	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség			II. Élhető megye és települések		III. Innovatív és fejlődő gazdaság	
Stratégiai célok 2021-2027	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése	I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, , zöldebb Fejér megye	III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye	III.2 Gazdasági környezet fejlesztése
Területi célok 2021-2027	T.1 Fenntartható városok			T.2 Dél-Fejér		T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség	
Horizontális elvek és célok	7) Város – vidék együttműködésének erősítése 8) A fejlesztési programok hatékonyságának növelése 9) Fenntarthatóság 10) Esélyegyenlőség 11) Foglalkoztatás növelése 12) A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése						

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója alapján a megye 11 fejlesztési prioritáson keresztül tervezi a Konceptió megvalósítását a 2021-2027-es időszakra vonatkozólag. Ezek a prioritások a következők:

- I. Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások
- II. Munkaerőpiacra való felkészítés
- III. Emberi erőforrások minőségi fejlesztése
- IV. Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása
- V. Természeti környezet védelme
- VI. Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása
- VII. Települési épített környezet fejlesztése
- VIII. Kulturális és történelmi örökségek ápolása
- IX. Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása
- X. Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése
- XI. Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése

A Pénzügyminisztérium által kiadott útmutató szerint meghatározott szerkezetben, a következő szempontok mentén mutatjuk be az egyes prioritásokat:

- Melyek azok a helyzetelemzés során feltárt tényezők, problémák, amelyekre az adott prioritás reagálni kíván?
- Milyen módon kapcsolódik az adott prioritás a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz, illetve az EU 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseikhez?
- Melyek azok a legfontosabb Területi Konceptióba foglalt célok, melyek elérését a prioritás megvalósítása biztosítja?
- Melyek a prioritás keretében tervezett intézkedések?
- Mi a tervezett intézkedések területi relevanciája?
- Milyen fejlesztési projekteken keresztül valósulnak meg az intézkedések (indikatív felsorolás)?
- Mekkora az a becsült forrástömeg, amely szükséges az intézkedések megvalósításához, és milyen finanszírozó források vehetők igénybe?
- Mely szervezetek lehetnek az intézkedések főbb kedvezményezettjei, a lebonyolításban közreműködő szereplők, illetve miképp határozhatók meg a főbb érintett célcsoportok?
- Milyen pénzügyi ütemezés mellett várható az intézkedések megvalósulása?
- Milyen mérhető és számszerűsíthető indikátorokkal lehet az adott prioritás keretében tervezett prioritások hatékonyságát mérni?

I. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ, ELÉRHETŐ KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A társadalmi kohéziót célzó projektek a helyi közösségek fejlesztését, a népesség- és munkaerő-megtartó erő növelését, a foglalkoztathatóság javítását célozzák meg. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniószerterte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseéhez

Átfogó célok:

- Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
- Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

- I.3 Területi különbségek mérséklése
- II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

A társadalmi kohézió érdekében szükséges intenzíven beruházni a területi humánfejlesztésekbe, biztosítani az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások, a társulási rendszerek stabil működését, valamint csökkenteni a társadalmi leszakadást, kirekedést. A prioritás célja, hogy megerősödjenek a helyi közösségek, a térség népesség- és munkaerő-megtartó ereje növekedjen, területileg függetlenül könnyen elérhetővé váljanak a közsolgáltatások, a közművelődési, sport, szabadidős és egészséges életmódra nevelő infrastruktúrák.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés								
Innovatív városfejlesztési tevékenységek (pl. közösségfejlesztés, kultúra, helyi gazdaság, zöld város témakörökben)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	15.700	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. DIMOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	A programba bevont települések száma A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest	igen
Okos megye, okos város, okos település, okos térség fejlesztések (IKT jellegű fejlesztések)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	2.100			igen
Közösségi terek (közösségi ház, játszótér, közös használatú települési területek, templom, temető, ravatalozó) megújítása, fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	12.200			igen
2. Közszolgáltatások fejlesztése								
Bölcsőde, óvoda fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	kisgyermekes családok	2021-2027	10.500	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. DIMOP) és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program, Nemzeti Kulturális Alap támogatásai)	A programba bevont települések száma	igen
Közművelődési intézmények fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	lakosság	2021-2027	2.700			igen
Közösségi programok	megye egész területe	Települési önkormányzatok Megyei önkormányzat	lakosság turisták	2021-2027	500			igen
Egyéb közszolgáltatások (pl. falugondnoki szolgáltatás, hivatali épület)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	960			igen

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		Megyei önkormányzat Kormányhivatal						
3. Közösségi és látványsport fejlesztések								
Sport és szabadidős infrastruktúra (pl. szabadtéri sportpálya, sportcsarnok, tanuszoda) fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek, Sportszervezetek, egyesületek	lakosság	2021-2027	7.700	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP) és hazai programok (pl. Modern Városok Program, látvány-csapatsport támogatás, Nemzeti Tehetség Program)	A programba bevont települések száma	igen
Sportrendezvények támogatása, sportszervezetek eszközbeszerzései	megye egész területe	Nonprofit szervezetek, Sportszervezetek, egyesületek	sportolók, sportot szeretők	2021-2027	na.			igen
4. Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása								
Szociális városrehabilitáció	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Kormányhivatal	lakosság leszakadó társadalmi csoportok	2021-2027	3.500	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP) és egyéb EU és hazai programok (pl. OFA programok)	A programba bevont települések száma A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest	
Társadalmi innováció, komplex fejlesztések	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	lakosság leszakadó társadalmi csoportok	2021-2027	500			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés • Közzolgáltatások • Közösségi és látványsport fejlesztések • Társadalmi felzárkózás, népeesség megtartása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják társadalmi kohézió, elérhető közzolgáltatások célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az elmúlt tervezési időszak beavatkozásai ellenére a kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség). • A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti innováció orientált, K+F, közlekedési hálózatok fejlesztése. • A helyi termékek előállításával, rövid ellátási láncokkal, a helyi gazdaság „újrafelfedezésével”, térségi autonómiával kapcsolatos attitűdök erősödése az intézményi szereplők és a lakosság szempontjából.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti. Ugyanakkor a társadalmi felzárkózás intézkedései esetében a hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) területére a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek, • Sport szervezetek, egyesületek • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói • lakosság • kisgyermekes családok • sportolók és sportszeretőik • települési szolgáltató intézmények • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>56,4 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • DIMOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Modern Városok Program, Látvány-csapatsport támogatás, Nemzeti Kulturális Alap, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
1.1 Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés	24,0	6,0	30,0
1.2 Közszolgáltatások	11,76	2,94	14,7
1.3 Közösségi és látványsport fejlesztések	6,2	1,5	7,7
1.4 Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása	3,2	0,8	4,0
Összesen	45,16	11,24	56,4

II. MUNKAERŐPIACRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a megye lakosai számára lehetőséget biztosít, hogy a munkaerőpiaci pozícióikat megerősítsék. Ezek a lehetőségek segítenek felzárkózni az elmaradott településeknek, kiegyenlített társadalmi, gazdasági fejlődést eredményezhet. A következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

I.3 Területi különbségek mérséklése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

A Fejér megyei területfejlesztési tervezés során kiemelt fontosságú a lakosság szaktudásának, képességeinek, kreativitásának folyamatos gyarapítása, így a helyi gazdaság versenyképességének növelése érdekében fejlesztési irány a kor követelményeinek megfelelő tudás minél szélesebb körben való elérhetősége. E feltételek teljesítéséhez Fejér megyében adott az intézményi háttér, így ezek korszerű infrastrukturális, szervezési és együttműködési kereteinek biztosítására van szükség

A prioritás a megye lakosai számára lehetőséget biztosít, hogy a munkaerőpiaci pozícióikat megerősítsék. Ezek a lehetőségek egyaránt segítenek a gazdasági, foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) felzárkózásában, a rendkívüli válsághelyzetek okozta társadalmi-gazdasági hatások rugalmas kezelésében, valamint a szakképzett munkaerő elvándorlásának pótlásában, a helyben maradt munkaerő pozícióinak javításában, ezzel kiegyenlített társadalmi, gazdasági fejlődés számára nyitva meg az utat.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Munkaerőpiacra való felkészítés							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése								
Munkaerőpiaci foglalkoztathatósági támogatások (paktum)	megye egész területe	Megyei önkormányzat Kormányhivatal Külső munkaerőpiaci szolgáltató	állás-keresők, munkaadók	2021-2027	4.000	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP, VINOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, OFA programok)	A programban elért munkavállalók száma A legfeljebb 8 osztály végzettség aránya a teljes népességen belül Fejér megyében	igen
Egyéb foglalkoztatási programok	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	állás-keresők	2021-2027	5000			igen
Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés)	megye egész területe	Szakképzési Centrum	tanulók, állás-keresők	2021-2027	2.928			igen
Atipikus foglalkoztatási formák támogatása	megye egész területe	Vállalkozók	állás-keresők, munkavállalók	2021-2027	na.			igen
2. Munkába állást elősegítő fejlesztések								
Munkavállalók lakhatási lehetőségeinek szélesítése	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	állás-keresők, lakosság	2021-2027	1.750	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. VINOP, MIOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, OFA programok, Magyar Falu Program)	A programban elért munkavállalók száma	
Munkavállalók közlekedési lehetőségeinek szélesítése (közösségi közlekedés fejlesztése, alternatív közlekedési eszközök és útvonalak)	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok, közlekedési társaságok	munkavállalók, lakosság	2021-2027	1.200			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése • Munkába állást elősegítő fejlesztések
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a munkaerőpiacra való felkészítés célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági, foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) felzárkóztatása. • A rendkívüli helyzetekre, a több hullámban érkező pandémia okozta társadalmi, gazdasági, környezeti hatásokra való reakcióképesség és előrelátás érdekében, az átalakuló munkaerőpiachoz való rugalmas hozzáállás. • A főváros közelsége és Észak-Nyugat Dunántúl határ közeli helyzete okozta szakképzett munkaerő elvándorlásának pótlása, a helyben maradt munkaerő kihasználása. • A társadalmi feszültségek mérséklése, foglalkoztatási problémákra megoldás.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség), amelyek területére a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek, • Szakképzési centrumok • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói, álláskeresői • szakképzési tanulók • lakosság • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>11,9 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • VINOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban elért munkavállalók száma • A legfeljebb 8 osztály végzettek aránya a teljes népességen belül Fejér megyében

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	9,5	2,4	11,9
2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések	2,4	0,6	2,95
Összesen	11,9	3	11,9

III. EMBERI ERŐFORRÁSOK MINŐSÉGI FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A megye területén élők életminőségének javítása, a területi különbségek csökkentése a prioritás fő célja. A következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rendszer fejlesztésére irányuló fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik.

Prioritás keretében elérendő célok

A prioritás célja, hogy a köznevelés és oktatási intézmények megyei fejlesztésével, az egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások minőségi javításával a megye területén élők életminőségét javítsa úgy, hogy közben figyelembe veszi a térségen belüli területi különbségeket is, és törekszik azok csökkentésére. Célkitűzés az, hogy olyan alpinfrastruktúra és szolgáltatásfejlesztő programok valósuljanak meg, amelyek segítik a megyei emberi erőforrások minőségi fejlesztését.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:		Emberi erőforrások minőségi fejlesztése						
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Köznevelés								
Oktatás infrastruktúrájának fejlesztése (pl. épületfejlesztés, bővítés, átalakítás)	megye egész területe	Tankerületi központok / helyi iskolák Települési önkormányzatok	lakosság, tanulók	2021-2027	15.284	VMOP 1. és 2. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP, ZIKOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Tempus Közalapítvány)	Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében	igen
2. Egészségügyi alpinfrastruktúra és szolgáltatások								
Alapinfrastruktúra fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	lakosság	2021-2027	4.200	VMOP 1., 2. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (HOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete)	
Egészségügyi ellátás fejlesztése (pl. fogorvosi rendelő, szakellátás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok, Kórház, Egészségügyi szakellátó rendszer	lakosság	2021-2027	10.000			
Szűrő-, megelőző vizsgálatok kiterjesztése, védőoltások rendszerének továbbfejlesztése	megye egész területe	Egészségügyi szakellátó rendszer	lakosság	2021-2027	na.			

3. Szociális rendszer								
Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	7.235	VMOP 1., 2. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (HOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében	
Idősek otthona kialakítása / fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	8.170			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Köznevelés • Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások • Szociális rendszer
Tervezett fejlesztések tartalmának és indoklásának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják az emberi erőforrások minőségi fejlesztése célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű településeken élők életminőségének javítása • Területi humánfejlesztések és egészségügyi-alapellátási, járó beteg szakellátási és szociális alapszolgáltatások társulási rendszerek stabil működése. Társadalmi leszakadás, szegénység/társadalmi kirekesztés (megváltozott munkaképességűek, szegénység, roma ügyek összehangolása a szociális várostársulás/társulás rehabilitációval). • A pandémia okozta, illetve más váratlan helyzet kezelésére felkészült egészségügy szükséges. • A szervezett szűrési rendszerek és a műtéti/egyéb beavatkozások hatékonyságának fokozása, a leterheltség mérséklése. • A prevenció programok, betegség megelőzés enyhítené az egészségügy leterheltségét. • Területi különbségek mérséklése az oktatás és az egészségügy területén.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rendszer fejlesztése intézkedést. Ezen intézkedés tekintetében a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Tankerületi központ • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Szakellátást végző szakigazgatási szervek • Nonprofit szervezetek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>44,9 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1., 2. és 3. prioritás, • HOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Modern Városok Program, Magyar Falu Program, Tempus Közalapítvány oktatási fejlesztése stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében • Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
3.1 Köznevelés	12,2	3,1	15,3
3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások	11,4	2,8	14,2
3.3 Szociális rendszer	12,3	3,1	15,4
Összesen	35,9	9	44,9

IV. PERIFÉRIKUS ÉS VIDÉKI TÉRSÉGEK FELZÁRKÓZTATÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A periférikus területek jobb összeköttetése a központokkal a területi különbségek csökkenését eredményezi, továbbá gazdasági és társadalmi előnyökkel is jár. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

I.3 Területi különbségek mérséklése

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép_Duna Menti Kiemelt Térség) jelentik.

Prioritás keretében elérendő célok

Az első négy prioritás célja összefogóan a helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a munkaerő minőségi fejlesztése és a területi kihívások kezelése az emberekbe történő befektetéssel. Ám mindezt úgy kell elérni, hogy ez ne növelje, inkább csökkentse a megyén belüli területi különbségeket annak érdekében, hogy a megye észak-déli megosztottsága oldódjon, területi egysége integráltabb legyen.

E területi prioritás alapvetően a megye két kedvezményezett járását, a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járást és a fejlesztendő Enyingi járást célozza, és célkitűzése, hogy a társadalmi kohézió növelése érdekében speciális, területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések valósuljanak meg a közlekedés, a gazdasági szerkezetváltás, és a szociális és közszolgáltatási infrastruktúra és szolgáltatások terén.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések								
Közlekedésfejlesztés	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság	2021-2027	2.500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (MIOP, HOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	igen
Gazdasági szerkezetváltást elősegítő fejlesztések (pl. helyi termelők támogatása, lakhatási lehetőségek)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság, vállalkozások, állás-keresők	2021-2027	700			igen
Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	120			igen
2. Szociális funkciók megerősítése								
Szociális gazdaság	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozók (szociális gazdálkodók)	állás-keresők, vállalkozások	2021-2027	500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (MIOP, HOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program,	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások (pl. idősgondozás, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	950			

						közfoglalkoztatási mintaprogram)		
3. Társadalmi kohézió								
Társadalmi felzárkózás, társadalmi innováció (pl. szociális településrész-rehabilitáció)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	hátrányos helyzetű lakosság	2021-2027	500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (HOP), valamint hazai források (pl. Jelenlét Program, Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések • Szociális funkciók megerősítése • Társadalmi kohézió
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az elmúlt tervezési időszak beavatkozásai ellenére a kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség). • A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti innováció orientált, K+F, közlekedési hálózatok fejlesztése. • A helyi termékek előállításával, rövid ellátási láncokkal, a helyi gazdaság „újrafelfedezésével”, térségi autonómiával kapcsolatos attitűdök erősödése az intézményi szereplők és a lakosság szempontjából.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) jelentik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Magyar Közút Zrt. • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. • Kormányhivatal • Nonprofit szervezetek, • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói, álláskeresői • lakosság • vállalkozások • leszakadó társadalmi csoportok / hátrányos helyzetű lakosság

Forrásigény és forrásösszetétel
5,32 milliárd Forint Finanszírozó forrás: <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • VINOP, • MIOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Jelenlét Program, Magyar Falu Program közfoglalkoztatási mintaprogramok)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben • Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben • Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések	2,65	0,67	3,32
4.3 Szociális funkciók megerősítése	1,2	0,3	1,45
4.4 Társadalmi kohézió	0,4	0,1	0,5
Összesen	4,25	1,07	5,32

V. TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás fő célja a természeti környezet védelme, a zöld területek megőrzése, növelése. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

Az elmúlt évtizedek trendje, hogy csökkenő zöldterületek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi megyét, mely kiemelten fontossá teszi a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. Ennek okán a prioritás fő célja a természeti környezet védelme, a zöld területek megőrzése, növelése. Ennek keretében a prioritás támogatja a környezetvédő beruházásokat hulladékgazdálkodástól a körforgásos gazdaság feltételeinek megteremtésén át a biodiverzitást, természet- és tájvédelemet segítő fejlesztésekig.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Természeti környezet védelme							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Környezetvédelmi beruházások								
Települési zöldterületek, zöldfelületek	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	6.700	VMOP 1. és 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program)	A programba bevont települések száma Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma	igen
Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Hulladékkezelő Nonprofit szervezetek	lakosság	2021-2027	2.500			igen
Biodiverzitás, természet- és tájvédelem, vízminőség	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Természetvédelmi kezelők Víziközmű szervezetek Nonprofit szervezetek	lakosság	2021-2027	1.000			
Egyéb környezetvédelmi infrastruktúra (zaj, levegőtisztaság)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt. Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	na.			igen
2. Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása								
Agrár-környezet- és tájgazdálkodás	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban	agrár vállalkozások	2021-2027	1.000	VMOP 1. és 2. prioritás és egyéb EU-s	A programba bevont	

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		lévő gazdasági társaságok Vállalkozások				(ZIKOP, VINOP és EMVA források), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program)	települések száma Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma	
Turisztikai célú hasznosítás (pl. tanösvények, kilátó)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Természetvédelmi kezelők Nonprofit szervezetek	lakosság, turisták	2021-2027	800			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi beruházások • Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják természeti környezet védelme célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duna-völgy és a Séd-Gaja-Nádor rendszer, a Sió a Váli-víz és a Szent László patak által kialakított megyei szintű vízfolyás-hálózat jó állapotának megőrzése. • Velencei-tó védelme • Termőhelyi adottságok, borvidék megőrzése • Csökkenő zöld területek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi megyét, mely kiemelten fontossá teszi, a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. • Az eróziós veszélyeztetettség mérséklése. • Vízszennyezés veszélyezteti a felhasználható vízkészletet. • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Helyi zöld és kék infrastruktúra állapota eltérő a megyében, az elhanyagoltabb területek fejlesztése.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Hulladékkezelő • Nonprofit szervezetek • Természetvédelmi kezelők • Víziközmű szervezetek • Nonprofit szervezetek • Magyar Közút Zrt. • Vállalkozások

Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták • agrár vállalkozások
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>12,2 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 2 prioritás • ZIKOP, • EMVA források, • VINOP, • hazai források (különösen: Nemzeti Környezetvédelmi Program, Országfásítási Program, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
5.1 Környezetvédelmi beruházások	8,16	2,04	10,2
5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása	1,6	0,4	2
Összesen	9,76	2,44	12,2

VI. KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIVAL SZEMBENI ELLENÁLLÓSÁG FOKOZÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás fő célja, hogy a tisztább, egészségesebb környezetben élhessenek a megye lakói. Ehhez fontos az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás. A célja továbbá, hogy Fejér megye települési és természeti környezete a klímaváltozás negatív hatásaival szemben ellenállóbb legyen. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseivel

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

Az éghajlatváltozás okozta kockázatok kezelése, valamint a váratlan eseményekre és egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültség szintjének növelése is a stabil életkörülmények létrehozását szolgálják. Így a prioritás fő célja, hogy tisztább, egészségesebb környezetben élhessenek a megye lakói. Ennek megvalósításához fontos az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás, ugyanis a klímaváltozás elleni küzdelem eszközei az energiahatékony és fenntartható tevékenységek előnyben részesítése, valamint a lakosság környezettudatosságának erősítése.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:		Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása						
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások								
Klíma-alkalmazkodás, klímavédelem (pl. árvízvédelem, villámárvíz-elvezetés, öntözés és esővíz-megőrzése)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Víziközmű szolgáltatók Természetvédelmi kezelők Víziközmű szervezetek Vállalkozások	lakosság	2021-2027	28.055	VMOP 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, MAKOP), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program, Modern Városok Program)	A programba bevont települések száma	igen
Városi/települési zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése (pl. klímaellenállóbb települések fejlesztése)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	5.300			igen
2. Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése								
Energiahatékonyság	megye egész területe	Megyei önkormányzat Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	lakosság	2021-2027	25.270	VMOP 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Nemzeti Környezetvédelmi Program)	A programba bevont települések száma Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken	
Megújuló energia-felhasználás (termelés, felhasználás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	lakosság	2021-2027	4.700			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások • Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Nagy eróziós veszélyeztetettség (víz- és szélerózió, lösz falak, szakadó partok) az intenzíven művelt mezőügyi talajokon és a Vértes-Velencei hegyvidéken. (Megye középső és déli területét a mezőgazdaság uralja, így a természeti értékek mozaikosan tudtak fennmaradni).
Területi hatókör
A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Víziközmű szolgáltatók • Természetvédelmi kezelők • Víziközmű szervezetek • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>63,3 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 2. prioritás, • ZIKOP, • VINOP, • MAKOP • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Nemzeti Környezetvédelmi Program, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)

Méréshez tervezett indikátorok

- A programba bevont települések száma
- Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
6.2 Klímaváltozás negatív hatásainak mészkésére tett beavatkozások	26,7	6,7	33,4
6.3 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése	23,9	6,0	29,9
Összesen	50,6	12,7	63,3

VII. TELEPÜLÉSI ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás az épített környezet védelmére, annak minőségi javulására helyezi a hangsúlyt. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseihöz

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

Fontos, hogy kiemelt figyelmet és törődést mutassunk az épített értékek megőrzésére, megóvására. A lakókörnyezeti fejlesztések (pl. települési infrastruktúra, szolgáltatások és közművek), a településkép javítása segíti a vonzó és élhetőbb környezet megteremtését, növeli a helyi társadalom kötődését: ennek okán a prioritás célkitűzése az épített környezet védelmére, annak minőségi javulására, valamint a különböző közlekedési módok fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Települési épített környezet fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Épített környezet fejlesztése								
Belterületi út, kerékpárút, járda	megye egész területe – kivéve IV. prioritás területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt.	lakosság	2021-2027	141.704	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP, MIOP, ZIKOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program, Modern Városok Program, Nemzeti Környezetvédelmi Program)	A programba bevont települések száma Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma	igen
Belterületi csapadékvíz elvezetés	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vízművek	lakosság	2021-2027	22.760			
Barnamezős területek rekonstrukciója	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság, vállalkozások	2021-2027	18.740			
Víziközmű rendszerek felújítás, ivóvíz hálózatok és ivóvíz minőség	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Víziközművek	lakosság	2021-2027	3.450			
Szennyvízelvezetés- és tisztítás	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Víziközművek	lakosság	2021-2027	14.150			igen

2. Közlekedési módok fejlesztése								
Térségi és helyi közösségi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, intermodális csomópontok	megye egész területe	Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság, vállalkozások	2021-2027	4.929	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (MIOP), valamint hazai források	A programba bevont települések száma	
Közlekedésbiztonsági fejlesztések	megye egész területe	Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság	2021-2027	na			
Európai TEN-T hálózatok illesztése	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., Vasút Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság, vállalkozások	2021-2027	na			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Épített környezet fejlesztése • Közlekedési módok fejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják települési épített környezet fejlesztése célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturális szempontból lemaradt települések fejlesztése, mellyel a települések felzárkózási lehetőségei növekednének • Alacsony szintű a kiépített kerékpárút-hálózat. • A városok közelében és azok csomópontjainál forgalmi dugók alakulnak ki, a nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedés, illetve az országos átlagot is túlszárnyaló 1000 lakosra jutó személygépkocsi állomány okán. A forgalom korlátozottságát fokozza, hogy a közúti közlekedésben a futó programok a gyorsforgalmi utak országhatárig való kiépítését, a még be nem kötött megyei jogú városok közlekedési hálózatba való integrálását és a nagyteljesítményű ipari-logisztikai központok hálózati kiépítési programjai miatt Közép-Dunántúl a fejlesztésekből kimaradt.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar Közút Zrt • Vasút • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vízművek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • vállalkozások

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>205,7 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP, • MIOP, • ZIKOP, • hazai források (különösen: Magyar Falu Program, Modern Városok Program, Nemzeti Környezetvédelmi Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
7.1 Épített környezet fejlesztése	160,6	40,2	200,8
7.2 Közlekedési módok fejlesztése	3,9	1,0	4,9
Összesen	164,6	41,1	205,7

VIII. KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI ÖRÖKSÉGEK ÁPOLÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A helyi történelem, kultúra megőrzése, a helyi identitás erősítése a prioritás fő célja. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térséget, mivel az a XI. prioritás keretében kerül komplex módon fejlesztésre.

Prioritás keretében elérendő célok

Fontos, hogy kiemelt figyelmet és törődést mutassunk a kulturális és történelmi értékek és örökség megőrzésére, megóvására. Ez gazdaságilag és közösségépítésben is fontos szerepet tölt be, egyben a kulturális sokszínűség forrása, amely a kapcsolódó turisztikai szolgáltatások megjelenését, megerősödését indukálja. A kulturális és történelmi örökségekhez való jobb hozzáférhetőség biztosításával, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztésével a VIII. prioritás a helyi történelem, kultúra megőrzésére, a helyi identitás erősítésére helyezi a hangsúlyt.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve: Kulturális és történelmi örökségek ápolása								
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférések, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése								
Turizmusfejlesztés (<i>turisztikai attrakciók fejlesztése, megújítása – pl. fürdők, rekreációs lehetőségek</i>)	megye egész területe - kivéve XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	lakosság, turisták	2021-2027	6.200	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Népi Építészeti Program)	A programba bevont települések száma Megújult közművelődési intézmények száma	igen
2. Helyi örökségek ápolása								
Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése (turisztikai szempontok szerint) (<i>pl. rendezvények, közösségi programok és infrastruktúra</i>)	megye egész területe - kivéve XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	lakosság, turisták	2021-2027	5.000	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Népi Építészeti Program)	A programba bevont települések száma Megújult közművelődési intézmények száma	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése • Helyi örökségek ápolása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják kulturális és történelmi örökségek ápolása célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktív nagyszámú országos és helyi civil szervezet működik a megyében, melyek a helyi közösségek megőrzésére alkalmasak. • A történelmi borvidék turisztikai célú kihasználása. • Helyi, Budapest környéki turisztikai desztinációk fejlesztése, ezzel az elmaradt területek felzárkóztathatóvá válhatnak. • Turisztikai adottságok a természeti környezet is kiemelkedő, melynek megóvása, elérhetősége a terület fejlődéséhez vezethet. • A fenntartható város/várostérség/kiemelt térség, épített örökség megőrzésének feltételei, kastély- és kertprogramok, műemlék együttesek felújítása a szűkülő költségvetés miatt beszűkül. Hiányos a funkciók turisztikai szolgáltatásokkal való összekapcsolása.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes térségét, mivel az a XI. prioritás keretében kerül komplex módon fejlesztésre.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vállalkozások • Nonprofit szervezetek • Kormányhivatal
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>11,2 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP, • hazai források (különösen: Kisfaludy Program, Népi Építészeti Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Megújult közművelődési intézmények száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
8.1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése	5,0	1,2	6,2
8.2. Helyi örökségek ápolása	4,0	1,0	5,0
Összesen	9	2,2	11,2

IX. VÁLLALKOZÁSOK FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

Fejér megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, továbbá a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások támogatását célozza meg a prioritás. A fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye

III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, de:

- a szociális célú gazdaságfejlesztési beavatkozások esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.
- turisztikai célú fejlesztések esetében a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térségének fejlesztései a XI. prioritás keretében kerülnek komplex módon fejlesztésre.

Prioritás keretében elérendő célok

A vállalkozások fejlesztési, forrás-felhasználási képességeinek megerősítése kiemelkedő fontosságú, ám fontos, hogy külön szükséges kezelni méretkategóriák alapján a vállalkozásokat: míg a kis és középvállalkozások esetén a fejlődési pálya, a továbblépés lehetőségeinek megteremtése a cél, addig nagyobb vállalkozások esetén helyi munkaerő minőségi fejlesztésével lehet a legnagyobb eredményt elérni. A prioritás Fejér megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, továbbá a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások támogatását célozza meg több eszközzel: a közlekedési infrastruktúrák és logisztikai, telephelyeket érintő fejlesztések segíthetik a gazdasági szereplőket; az elérhetőség javítása, az üzleti szektort kiszolgáló infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés pedig nem csak a működés alapjait szolgáltatja, hanem segíti a vállalkozások nemzetközi piacokon való jelenlétét, a globális értékláncokba való becsatlakozását.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások								
Üzleti környezet (pl. ipari park, inkubátorház)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások	2021-2027	8.615	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, közfoglalkoztatás, Irinyi Terv, HEPA támogatásai)	A programban résztvevő vállalkozások száma Aggregált iparűzési adóbevétel alap változása a megyei településeken	igen
Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. vvt, munkahelymegtartás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások	2021-2027	2.170			igen
Szociális gazdaság	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások hátrányos helyzetű munkavállalók	2021-2027	790			igen
2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések								
Közúti fejlesztések (<i>autópálya és gyorsforgalmi út fejlesztések</i>)	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	vállalkozások munkavállalók	2021-2027	37.960	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (MIOP), valamint hazai források		igen
Vasúti fejlesztések, intermodális csomópontok	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., MÁV Zrt., MÁV-START Zrt	vállalkozások	2021-2027	na			igen

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	munkavállalók					
3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése								
Szálláshelyek	megye egész területe – kivéve a XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	turisták turisztikai szolgáltatók	2021-2027	1.500	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Magyar Falu Program)	A programban résztvevő vállalkozások száma Aggregált iparűzési adóbevétel alapváltozása a megyei településeken	igen
Helyi termékek értékesítése, helyi piacok	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	lakosság, vállalkozások turisták	2021-2027	2.221			igen

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások • Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések • Szálláshely és vendéglátás fejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megye erősségei közé tartozik, hogy erős KKV-i körrel rendelkezik, ezek fejlődési útjainak biztosítása elengedhetetlen • Fontos a szakképzett munkaerő helyben tartása • A hátrányos helyzetű területek társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, és infrastrukturális szempontból lemaradtak, melyek felzárkóztatása a területi különbségek mérséklésének elengedhetetlen feltétele.
Területi hatókör
<p>A prioritás területileg a teljes megyét érinti, de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szociális célú gazdaságfejlesztési beavatkozások esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett. • • turisztikai célú fejlesztések esetében a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térségének fejlesztései a XI. prioritás keretében kerülnek komplex módon fejlesztésre.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar Közút Zrt., • MÁV Zrt., MÁV-START Zrt. • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vállalkozások • Nonprofit szervezetek • Kormányhivatal
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • hátrányos helyzetű munkavállalók • munkavállalók • turisták • turisztikai szolgáltatók • lakosság, • vállalkozások

Forrásigény és forrásösszetétel
53,22 milliárd Forint Finanszírozó forrás: <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás, • VINOP, • MIOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Irinyi Terv, HEPA támogatásai, Kiszalud Program, Magyar Falu Program.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban résztvevő vállalkozások száma • Aggregált iparűzési adóbevétel alap változása a megyei településeken

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
9.1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások	9,3	2,3	11,6
9.2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések	30,3	7,6	37,9
9.3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése	2,98	0,74	3,72
Összesen	42,58	10,64	53,22

X. VÁLLALKOZÁSOK K+F+I TELJESÍTMÉNYÉNEK NÖVELÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a vállalkozások K+F+I tevékenységének ösztönzését célozzák meg. A prioritás a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye

III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

A már meglévő K+F+I kapacitások fejlesztése, valamint új kapacitások építése kiemelkedő fontosságú. Ezt egészíti ki az okos szemlélet gazdasági térben való alkalmazása: az információs és kommunikációs technológiák minél szélesebb körű elérhetőségének segítése, a digitalizáció nyújtotta lehetőségek kiaknázása. Ehhez fontos a vállalkozói oldal felkészítése, a helyi munkaerő képzése, az innovatív gazdaságfejlesztési tevékenységek támogatása, és hogy a felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok új szintre lépjenek a kutatás-fejlesztés terén.

A prioritás ugyan a megye teljes területét célozza, ám a gazdasági térstruktúrája okán a prioritás területileg fókuszált: a megyei jogú városok (Székesfehérvár, Dunaújváros), valamint Martonvásár (Agrártudományi Kutatóközpont) esetén várható a prioritás legnagyobb hatása.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Digitalizáció, IKT								
Vállalkozások digitális jelenlétének, IKT készségeinek fejlesztése	megye egész területe	Vállalkozások	vállalkozások	2021-2027	550	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s programok (főként VINOP)	A programban résztvevő vállalkozások száma	
2. Innováció, kutatás-fejlesztés								
Megye K+F+I teljesítményének növelése	megye egész területe	Vállalkozások Egyetemi kutatóhelyek	innovatív vállalkozások térség munkavállalói	2021-2027	15.000	VINOP NKFIH innovációs és kutatási pályázatok	A programban résztvevő vállalkozások száma 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege	
3. Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai								
Kutatóhelyek gazdasági kapcsolódásainak támogatása	megye egész területe	Vállalkozások Egyetemi és szakképzési kutatóhelyek / gyakorlati helyek	innovatív vállalkozások térség munkavállalói diákok	2021-2027	10.000	VINOP NKFIH innovációs és kutatási pályázatok	A programban résztvevő vállalkozások száma 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizáció, IKT • Innováció, kutatás-fejlesztés • Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a vállalkozások K+F+I teljesítményének növelésére irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A GDP arányos kutatás-fejlesztési ráfordítások tekintetében a megye 2017-ben a 11. helyet foglalta el a megyék rangsorában, ezért a K+F ráfordítások növelése, kutatási együttműködések bővítése, kutatói létszám emelése indokolt. • Székesfehérvár erőfeszítései és a duális képzés kiterjedt alkalmazása ellenére a megye felsőoktatási és innovációs potenciálja – a magyar egyetemi városokkal összehasonlításban - visszaszorul, pozícióvesztés tapasztalható a K+F beruházások tekintetében. • Az intelligens szakosodási stratégia alapján a megye és a régió kitörési pontja lehet a villamosmérnöki, informatika, az anyagtechnológia és kapcsolódó műszaki területek (Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar, Dunaújvárosi Egyetem), a társadalomtudományok (Kodolányi János Egyetem), valamint a mezőgazdasághoz kapcsolódó, a gyakorlati megvalósítást is magába foglaló alap-, módszertani és alkalmazott komplex kutatások megerősítése (Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet, Martonvásár). • A felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők közötti együttműködések, partnerségek erősítése javítják a regionális-térségi munkaerő-piaci igények kielégítését, az innováció térbeli kiterjedését és a K+F eredmények nagyobb mértékű hasznosítását. • Vállalkozások innovációs beruházásainak, a technológiai transferek és kutatás-fejlesztések ösztönzése
Területi hatókör
A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások • Egyetemi és szakképzési kutatóhelyek / gyakorlati helyek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • vállalkozások / innovatív vállalkozások • térség munkavállalói • diákok

Forrásigény és forrásösszetétel
25,55 Mrd. Forint
Finanszírozó forrás:
<ul style="list-style-type: none"> • VINOP • VMOP 1. prioritás • egyéb hazai források – különösen: NKFIH innovációs és kutatási pályázatok
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban résztvevő vállalkozások száma • 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
10.1 Digitalizáció, IKT	0,4	0,1	0,55
10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés	12,0	3,0	15,0
10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai	8,0	2,0	10,0
Összesen	20,4	5,1	25,55

XI. SZÉKESFEHÉRVÁR; VELENCEI-TÓ, VÁLI-VÖLGY (PANNÓNIA SZÍVE); VÉRTES ÉS BUDAPEST KÖRNYÉKE TURISZTIKAI TÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a vállalkozások K+F+I tevékenységének ösztönzését célozzák meg. A prioritás a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

- I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
- II. Élhető megye és települések
- III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

- I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése
- I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése
- II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
- II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye
- III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a következő területeket érinti: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve) Vértes és Budapest környéke.

Prioritás keretében elérendő célok

A prioritás területi alapú fejlesztéseket helyez fókuszba: a Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve), Vértes és Budapest környéke turisztikai térség által fémjelzett térség kapcsán a turizmus infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztése, illetve a közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése adja a prioritás fókuszát.

A térségben rengeteg turisztikai lehetőség rejlik, Budapesthez közeli, de mégis unikális terület, ahol a nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedése okán indokolt a közúti hálózat fejlesztése is, hogy a folyamatos közlekedés biztosítva legyen a gazdaság és a szolgáltatások számára.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Turizmusfejlesztés								
Fürdőhelyek fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	lakosság, turisták,	2021-2027	33.320	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP) és hazai források (pl. Kisfaludy Program)	A programban részvevő vállalkozások száma A programba bevont települések száma	
Szálláshelyek fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	turisták, turisztikai szolgáltatók	2021-2027	3.120			
Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	lakosság, turisták,	2021-2027	5.697			
2. Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése								
Kulturális attrakció fejlesztés	területi cél	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Vállalkozások,	lakosság, turisták,	2021-2027	5.792	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP) és hazai források (pl. Kisfaludy Program)	A programban részvevő vállalkozások száma A programba bevont települések száma	
Egyéb turisztikai attrakció fejlesztés (pl. gasztronómia)	területi cél	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Vállalkozások,	lakosság, turisták,	2021-2027	3.676			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés • Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes térség fejlesztését:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Területben rengeteg turisztikai lehetőség rejlik, Budapesthez közeli, de mégis unikális terület • A nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedése okán indokolt a közúti hálózat fejlesztése, hogy a folyamatos közlekedés biztosítva legyen a gazdaság és a szolgáltatások számára..
Területi hatókör
<p>A prioritás területileg a következő területeket érinti: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve) Vértes és Budapest környéke.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek • Vállalkozások,
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták • turisztikai szolgáltatók
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>51,64 milliárd Forint   Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP • hazai források (különösen Kisfaludy Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban résztvevő vállalkozások száma • A programba bevont települések száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
11.1 Turizmusfejlesztés - infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés	33,71	8,43	42,14
11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése	7,6	1,9	9,5
Összesen	41,31	10,33	51,64